

25-liikmelises ELis on

- ligikaudu 23 miljonit VKEd,
- mis moodustavad 99% kõigist ELi ettevõtetest ja
- annavad tööd ligikaudu 75 miljonile inimesele.

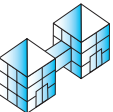
VKEd e künnised	
Mikro- ettevõte	Töötajad: < 10
	Käive: ≤ 2 miljonit eurot
	Bilanss: ≤ 2 miljonit eurot
Väike- ettevõte	Töötajad: < 50
	Käive: ≤ 10 miljonit eurot
	Bilanss: ≤ 10 miljonit eurot
Keskmise suurusega ettevõte	Töötajad: < 250
	Käive: ≤ 50 miljonit eurot
	Bilanss: ≤ 43 miljonit eurot

Autonoomsed
ettevõtted

Partner-
ettevõtted

Seotud
ettevõtted

Kasutatud lühendid

EIB: Euroopa Investeerimispank
EIF: Euroopa Investeerimisfond
EL: Euroopa Liit
ATÜ: aasta tööühik
VKE: väike ja keskmise suurusega ettevõte

Väljaannete talitus
Publications.eu.int

ISBN 92-894-7918-3

9 789289 479189 >

Euroopa
Komisjon

ET NB-60-04-773-ET-C

ETTEVÕTLUSE JA
TÖÖSTUSE VÄLJAANDED

Uus VKEde määratlus

Teatmik ja näidisdeklaratsioon

Teatmik sisaldab:

- ★ 1. jaanuaril 2005. aastal jõustunud uue VKEde määratluse üksikasju ja selgitusi selle kohta.
- ★ Näidisdeklaratsiooni, mille iga ettevõte võib täita ise, et määrata kindlaks oma VKE staatus VKEde toetuskavade abi taotlemisel.

© Euroopa ühendused, 2006
http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/sme_definition/index_et.htm

© Kaa: istockphoto

VASTUTAMATUSESÄTE:

VKE teatmik on ettevõtjatele üldiseks orientiiriks uue VKEde määratluse kohaldamisel. Tal puudub juriidiline jõud ning ta ei ole Euroopa Ühendusele mingil viisil siduv.
Ainus autentne alus VKEks liigitamise tingimuste kindlaksmääramisel on komisjoni soovitus 2003/361/EÜ, mis on avaldatud Euroopa Liidu Teatajas L 124, 20.5.2003, lk 36.

„Mikroettevõtted ning väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted on Euroopa majanduse mootor. Nad on tähtsad töökohtade loojad, ettevõtluse ja innovatsiooni allikas ELis ning seega olulised konkurentsivõime ja tööhõive edendamisel. 1. jaanuaril 2005 jõustunud uus VKEde määratlus on oluline samm VKEde jaoks parema ärikeskkonna suunas ning selle eesmärk on soodustada ettevõtlust, investeeringuid ja majanduskasvu. See määratlus töötati välja pärast ulatuslikke konsultatsioone asjaomaste sidusrühmadega, mis tõendab, et VKEde ärakuulamine on Lissaboni eesmärkide eduka saavutamise võti.”

Günter Verheugen,
Euroopa Komisjoni liige,
vastutab ettevõtluse ja tööstuse eest

Sissejuhatus 5

Euroopa VKEde määratluse tähtsus	6
Käesoleva teatmiku eesmärgid	6

1. Miks on vaja uut määratlust? 8

Künniste ajakohastamine	8
Mikroettevõtete soodustamine	9
Kapitalile ligipääsu parandamine	9
Innovatsiooni soodustamine ning uurimis- ja arendustegevusele ligipääsu parandamine	10
Arvestamine ettevõtete vaheliste erinevate suhtevormidega	10

2. UUE VKEde määratluse kohaldamine 11

2.1. Kas mul on ettevõte?	12
2.2. Millised on uued künnised?	12
2.2.1. Töötajate arv	15
2.2.2. Aastakäive ja aastabilansi kogumaht	15
2.3. Mida andmete arvutamisel veel arvesse võtta?	16
2.3.1. Kas mul on autonoomne ettevõte?	16
2.3.2. Kas mul on partnerettevõte?	20
2.3.3. Kas mul on seotud ettevõte?	23

Kokkuvõte 26

Lisad 27

I. Illustreerivad näited	28
II. Soovituse tekst	32
III. Näidisdeklaratsioon	38
IV. Meetmed määratluse kuritarvitamise vastu	50

Sissejuhatus

„Mikroettevõtete ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete (VKEd) kategooriasse kuuluvad ettevõtted, millel on vähem kui 250 töötajat ja mille aastakäive ei ületa 50 miljonit eurot ja/või aastabilansi kogumaht ei ületa 43 miljonit eurot.”

Väljavõte soovitus 2003/361/EÜ lisa artiklist 2

Mikroettevõtted ning väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted (VKEd) täidavad Euroopa majanduses kesksel rolli. VKEd on ettevõtlusalaste oskuste, innovatsiooni ja töökohtade peamiseks allikaks. Laienenud 25-liikmelises Euroopa Liidus on ligikaudu 23 miljonit väikeettevõtjat loonud umbes 75 miljonit töökohta ning moodustavad 99% kõigist ettevõtjatest.

Siiski seisavad VKEd pahatihti silmitsi turu ebakõladega. Tihti on VKEdel raskusi kapitali ja laenude saamisega, eriti tegevuse alustamise faasis. Nende piiratud vahendid võivad vähendada ka ligipääsu uutele tehnoloogiatele ja innovatsioonile.

Seetõttu on VKEdede toetamine üks Euroopa Komisjoni prioriteete, tagamaks majanduskasvu, uute töökohtade loomist ning majanduslikku ja sotsiaalset ühtekuuluvust.

© Photos.com

Missugust toetust Euroopa Liit VKEdele pakub?

*Euroopa VKEdele
kättesaadavate peamiste
rahastamisvõimaluste
ülevaade on esitatud
järgmisel Interneti-
leheküljel:*

***[europa.eu.int/comm/
enterprise/entrepreneurship/
sme_envoy/index.htm](http://europa.eu.int/comm/enterprise/entrepreneurship/sme_envoy/index.htm)***

Euroopa VKEde määratluse tähtsus

Sisepiirideta ühtsel turul on väga oluline, et VKEde kasuks võetavad meetmed põhineksid **ühisel määratlusel**, et parandada meetmete terviklikkust ja tulemuslikkust ning piirata konkurentsimoonutusi. See on hädavajalik, võttes arvesse VKEde abistamiseks võetavate Euroopa Liidu ja siseriiklike meetmete ulatuslikku vastastoimet niisugustes valdkondades nagu regionaalareng ja uurimistöö rahastamine.

1996. aastal võttis komisjon vastu soovitusel, millega kehtestati esimene VKEde määratlus.¹ Sellest alates on kõnealust määratlust kogu Euroopa Liidus laialdaselt kohaldatud. 6. mail 2003. aastal võttis komisjon vastu uue soovitusel,² et võtta arvesse majanduslikke arenguid alates 1996. aastast (täisteksti vt käesoleva teatmiku II lisast lk 32). Kõnealune soovitus jõustus 1. jaanuaril 2005. aastal ning seda kohaldatakse kogu poliitika, kõikide programmide ja meetmete suhtes, mida komisjon VKEde suhtes teostab.

Liikmesriikide jaoks on määratluse kasutamine vabatahtlik, ent komisjon koos Euroopa Investeeringispanga (EIP) ja Euroopa Investeeringisfondiga (EIF) kutsub liikmesriike üles kohaldama kõnealust määratlust nii laialdaselt kui võimalik.

Käesoleva teatmiku eesmärgid

Käesolev teatmik esitab uuest määratlusest tingitud muudatused ning nende muudatuste põhjused (vt 1. peatükki lk 8). Teatmik selgitab sammhaaval, kuidas määrata kindlaks, kas ettevõtet võib lugeda VKEks (vt 2. peatükki lk 11).

¹ Komisjoni 3. aprilli 1996. aasta soovitus 96/280/EÜ, mis käsitleb väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete määratlust (EMPs kohaldatav tekst). EÜT L 107, 30.4.1996, lk 4–9.

² Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ, mis käsitleb mikroettevõtete ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete määratlust (EMPs kohaldatav tekst). ELT L 124, 20.5.2003, lk 36–41.

© Photos.com

Kuna keskmine Euroopa ettevõtte annab tööd kuni kuuele inimesele, võib enamikku neist lugeda VKEks. Uus määratlus võtab arvesse võimalikke suhteid teiste ettevõtetega. Teatud juhtudel näitavad sellised suhted, eriti kui ettevõtete vahel moodustuvad olulised rahalised suhted, et ettevõtte ei ole VKE.

Käesolev teatmik on eelkõige mõeldud kahele sihtgrupile.

© Photos.com

Esiteks ettevõtjatele, kes juhivad väikesi või keskmise suurusega ettevõtteid ning on huvitatud VKEdele suunatud toetuste ja laenude taotlemisest. Kõnealused ettevõtjad võivad ka tahta teada, kas nad vastavad kriteeriumidele, mis lubaksid neil saada kasu spetsiaalsetest VKEde õigusnormidest.

Teiseks sihtgrupiks on Euroopa, riikide, piirkondlikud ja kohalikud ametnikud, kes koostavad ja viivad ellu erinevaid kavasid, vaatavad läbi taotlusi ning tagavad, et ettevõtted vastaksid toetuse saamise kriteeriumidele.

Samuti tehakse pingutusi, et kergendada VKEde tehtud finantsabi saamise või eriprogrammides osalemise taotluste käsitlemist. Lihtsustamiseks kasutatakse **isehindamise näidisdeklaratsiooni**,³ mille võib täita ettevõtja ise (deklaratsioon on esitatud III lisas lk 40). Seejärel võib deklaratsiooni saata asjaomasele ametiasutusele, et taotluse esitamisel määrata kindlaks ettevõtte VKE staatus. Deklaratsiooni kasutamine on nii ettevõtete kui ka liikmesriikide ametiasutuste jaoks vabatahtlik ning deklaratsiooni sisu võib kohandada vastavalt siseriiklikele tavadele.

³ Komisjoni teatis. Näidisdeklaratsioon ettevõtte VKE staatusega seotud andmete kohta. ELT C 118, 20.5.2003, lk 5–15.

1. Miks on vaja uut määratlust?

© iStockphoto

Uus määratlus on komisjoni, liikmesriikide, majandusorganisatsioonide ja ekspertide vahel peetud ulatuslike arutelude ning kahe avatud Interneti-nõupidamise tulemus.

Muutused peegeldavad üldisi majanduslikke arenguid alates 1996. aastast ja kasvavat teadlikkust töketest, millega VKEd silmitsi seisavad. Uus määratlus sobib enam VKEde erinevate kategooriatega ning arvestab paremini ettevõtete vaheliste suhete erinevate tüüpidega. See aitab soodustada innovatsiooni ning edendada partnerlussuhteid, tagades samas, et riiklikud kavad oleksid suunatud ainult sellistele ettevõtetele, mis tööpoolest toetust vajavad.

Künniste ajakohastamine

Hindade ja tootlikkuse arengud muutsid vajalikuks väärtuskünniste kohandamise.⁴ Hindade ja tootlikkuse märgatav kasv võimaldab olulisel hulgal ettevõtetest säilitada VKE staatuse ning tagada, et nad on toetusmeetmete jaoks kõlblikud. Töötajate arvu künnised jäävad oma endistele tasemetele, sest nende kergitamine oleks nõrgestanud VKEde jaoks kohandatud meetmeid.

⁴ Uue määratlusega kehtestatud töötajate arv ja rahalised künnised on maksimumarvud. Kui liikmesriigid, EIP ja EIF soovivad suunata oma meetmeid konkreetsele VKE liigile, võivad nad määrata madalamad ülemmäärad.

Mikroettevõtete soodustamine

Kogu Euroopa Liidus luuakse üha enam **mikroettevõtteid**. Uus määratlus võtab seda arengut arvesse, määraes mikroettevõtetele väärtuskünnised. Kõnealuse täienduse eesmärgiks on innustada vastu võtma meetmeid, mis on seotud mikroettevõtete eriprobleemidega, eriti tegevuse alustamise faasis.

Kapitalile ligipääsu parandamine

Ligipääs kapitalile on probleem, millega VKEd alatasa kokku puutuvad, enamjaolt seetõttu, et tihti on nad võimetud andma võlausaldajatele nõutud tagatise. Selle lahendamiseks lihtsustab uus määratlus rahastamist omakapitali kaudu, pakkudes VKEde eeliskohtlemist teatud investorite, nagu **regionaalfondide, riskikapitaliettevõtete ja äriinglite⁵** juures, ilma et ettevõtted kaotaksid VKE staatuse (vt lähemalt lk 18 ja 19).

Sama kehtib ka **autonoomsete kohalike omavalitsuste** kohta, mille aastaeelarve on alla 10 miljoni euro ja milles on alla 5000 elaniku. Omavalitsused võivad VKEsse teatud mahus investeerida, ilma et see seaks kõnealuse ettevõtte toetuste taotlemisel ebasoodsasse olukorda.

⁵ Äriingleid võib määratleda kui regulaarselt riskikapitali investeerivaid füüsilisi isikuid või nende rühmi, kes investeerivad omakapitali börsil noteerimata ettevõtetesse (vt käesoleva teatmiku lõppu lisatud mikroettevõtete ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete määratlust käsitleva soovitus 2003/361/EÜ lisa artikli 3 lõike 2 punkti a).

© Photos.com

Mis saab enne 1. jaanuari 2005 kokku lepitud VKE toetusest?

1996. aasta VKE määratlust kasutavaid ühenduse programme rakendatakse üleminekumeetmena jätkuvalt nende ettevõtete kasuks, keda peeti VKEks kõnealuste programmide vastuvõtmise ajal. See ei mõjuta nende programmide alusel võetud komisjoni õiguslikult siduvaid kohustusi (vt määratluse artikli 8 lõiget 2, lk 37).

Innovatsiooni soodustamine ning uurimis- ja arendustegevusele ligipääsu parandamine

Nüüd kehtivad **ülikoolide ja mittetulunduslike uurimiskeskuste** kohta erisätted, mis võimaldavad nende finantsosalust VKEs.

Kõnealune koostöö on kasulik mõlemale osapoolale. Koostöö tugevdab ettevõtet, andes sellele väärilise finantspartneri ning ligipääsu uurimis- ja arendustegevusele. Samuti pakub koostöö ülikoolidele ja uurimiskeskustele võimaluse rakendada oma innovatsioonialast tööd praktikas.

Arvestamine ettevõtete vaheliste erinevate suhtevormidega

Üks uue määratluse põhieesmärke on tagada, et toetusmeetmeid rakendatakse ainult neile ettevõtetele, kes seda tööpoolest vajavad. Seetõttu esitatakse meetodid töötajate arvu ja väärtuskünniste arvutamiseks, et saada tõepärasemat pilti ettevõtte finantsolukorrast. Sel põhjusel eristatakse ettevõtete erinevaid tüüpe: autonoomsed, partner- ja seotud ettevõtted (vt 2. peatükki järgmisel leheküljel). Uus määratlus sisaldab ka kaitsemeetmeid, et vältida VKE staatuse kuritarvitamisi (vt IV lisa, lk 50).

On esitatud selged juhised, kuidas kohelda konkreetseid suhtevorme VKE ja teiste ettevõtete või investorite vahel, kui arvutatakse välja ettevõtte rahalised ja töötajaid käsitlevad näitajad. Sisuliselt võtab uus määratlus arvesse VKE võimet leida rahalisi vahendeid väljastpoolt. Näiteks võib juhtuda, et jõukate ettevõtetega seotud ettevõtted ületavad piirmäära ega liigitu seetõttu VKEdeks.

2. Uue VKEde määratluse kohaldamine

Uus määratlus esitab kolm erinevat ettevõtete kategooriat. Igaüks neist vastab suhevormile, mis ettevõttele võib olla teise ettevõttega. Kõnealune eristus on vajalik, et tekitada selge pilt ettevõtte majanduslikust olukorrast ning arvata välja need, kes tegelikkuses ei ole VKEd.

Üldiselt on enamik VKEdest **autonoomsed**, sest nad on kas täielikult iseseisvad või on neil üks või enam vähemuspärtnerlust (igaüks neist vähem kui 25%) teiste ettevõtetega (vt punkti 2.3.1, lk 16). Juhul kui kõnealune osalus ei ületa 50%, peetakse suhet **pärtner**ettevõtete vaheliseks suhteks (vt punkti 2.3.2, lk 20). Kõnealuse piirmäära ületanud ettevõtted on **seotud** ettevõtted (vt punkti 2.3.3, lk 23).

Olenevalt sellest, millisesse kategooriasse teie ettevõtte mahub, võib juhtuda, et peate oma andmete arvutamisel kaasama ka ühe või mitme teise ettevõtte andmed. Teie arvutuste tulemus lubab teil kontrollida, kas teie ettevõtte vastab määratluses ette nähtud töötajate arvule ja väärtuskünnistele (vt punkti 2.3, lk 16). Kõnealuseid näitajaid ületavad ettevõtted kaotavad VKE staatuse.

2.1. Kas mul on ettevõte? (Artikkel 1)*

Esiteks peab VKE staatuse taotlejal olema ettevõte.

Vastavalt uuele määratlusele on ettevõte majandustegevusega tegelev mis tahes üksus, olenemata selle õiguslikust vormist.

See sõnastus ei ole uus. Ta peegeldab Euroopa Kohtu otsustes kasutatud mõistestikku. Ametlikult soovitusel kirjapanduna on uue VKEde määratluse reguleerimisala nüüd selgelt piiritletud. Seega võib ettevõteteks pidada majandustegevusega tegelevaid füüsilisest isikust ettevõtjaid, perefirmasid, ühinguid ja ühendusi.

Määravaks teguriks on majandustegevus, mitte õiguslik vorm.

2.2. Millised on uued künnised? (Artikkel 2)

Kui olete kindlaks teinud, et teil on ettevõte, peate esitama andmed oma ettevõtte kohta vastavalt järgmisele kolmele kriteeriumile:

- **töötajate arv;**
- **aastakäive;**
- **aastabilanss.**

Oma andmete võrdlemine kolmele kriteeriumile vastavate künnistega võimaldab teil kindlaks määrata, kas teil on mikro-, väike- või keskmise suurusega ettevõte.

* Artiklite numbrid osutavad Euroopa Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitusel lisale (vt II lisa, lk 32).

Milliseid andmeid kasutada?

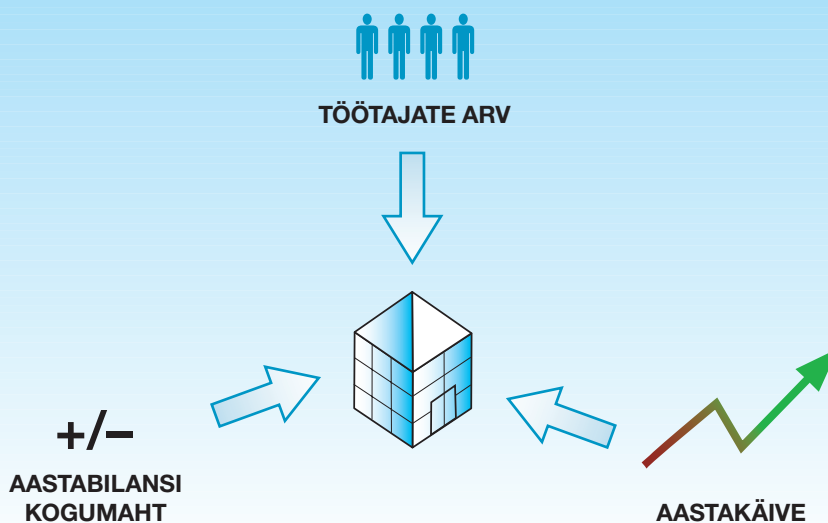
Töötajate arvu ja finantsnäitajate arvutamisel peaksite kasutama andmeid, mis sisaldasid teie viimases kinnitatud raamatupidamise aastaaruandes. Äsja asutatud ettevõtete puhul, millel ei ole veel kinnitatud raamatupidamise aastaaruandeid, tuleks anda heas usus realistlik hinnang asjaomaste andmete kohta majandusaasta jooksul (vt artiklit 4, lk 36).

Tuleb märkida, et kuigi on kohustuslik pidada kinni töötajate arvu künnisest, võib VKE valida, kas võtta aluseks **käibe** või **bilansi** piirmäär. Ta **ei pea** täitma mõlemat nõudmist ning võib ühe piirmääradest ületada, ilma et kaotaks oma staatuse.

Uus määratlus pakub kõnealust valikuvõimalust, sest oma olemuse tõttu on kaubandus- ja jaekaubandussektori ettevõtete käibenäitajad kõrgemad kui tootmissektoris. Võimalus valida kõnealuse kriteeriumi ja ettevõtte üleüldist rahalist seisu kajastava bilansimahu vahel tagab, et erinevat tüüpi majandustegevusega tegelevaid VKEsid koheldakse õiglaselt.

Tabelis leheküljel 14 on näidatud, et väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete kategooria koosneb ettevõtetest, mis annavad tööd kuni 250 inimesele ning mille aastakäive ei ületa 50 miljonit eurot või mille aastabilansi kogumaht ei ületa 43 miljonit eurot.

VKEde MÄÄRATLEMINE

Kõnealuses kategoorias:

Väikeettevõtted on ettevõtted, mis annavad tööd kuni 50 inimesele ning mille aastakäive või aastabilansi kogumaht ei ületa 10 miljonit eurot.

Mikroettevõtted on ettevõtted, mis annavad tööd kuni 10 inimesele ning mille aastakäive või aastabilansi kogumaht ei ületa 2 miljonit eurot.

UUED KÜNNISED (artikkel 2)

Ettevõtte kategooria	Töötajate arv: aasta tööühik (ATÜ)	Aastakäive	Aastabilansi kogumaht
Keskmise suurusega ettevõtte	< 250	≤ 50 miljonit eurot (1996. aastal 40 miljonit eurot)	≤ 43 miljonit eurot (1996. aastal 27 miljonit eurot)
Väikeettevõtte	< 50	≤ 10 miljonit eurot (1996. aastal 7 miljonit eurot)	≤ 10 miljonit eurot (1996. aastal 5 miljonit eurot)
Mikroettevõtte	< 10	≤ 2 miljonit eurot (ei ole varem määratletud)	≤ 2 miljonit eurot (ei ole varem määratletud)

Mida tähendab mõiste „palgatöötaja”?

Kohaldatakse riikide tööõigusnorme. Need erinevad riigiti, näiteks ajutise tööjõu osas, kes töötab iseseisva lepingu alusel või on palgatud töövahendusettevõtte kaudu. Te peaksite võtma ühendust oma riiklike asutustega, et teha kindlaks, kuidas seletatakse teie riigi õigusaktides lahti mõiste „palgatöötaja”.

Oma riikliku ametiasutuse kontaktandmed leiate veebilehel europa.eu.int/comm/employment_social/esf2000/contacts-en.htm.

2.2.1. Töötajate arv (artikkel 5)

VKEde kategooriate kindlaksmääramisel on esmaseks ja määravaks kriteeriumiks töötajate arv. See katab täiskohaga, osalise tööajaga ja hooajalised töötajad ning hõlmab järgmist:

- palgatöötajad;
- ettevõtte heaks töötavad isikud, kes alluvad ettevõttele ning loetakse töötajateks siseriikliku õiguse alusel;
- omanikud-tegevjuhid;
- ettevõtte korrapärase tegevuses osalevad partnerid, kes saavad ettevõttest rahalist kasu.

Töötajate hulka **ei loeta** praktikante ega üliõpilasi, kes on praktika- või kutseõppelepingu alusel kutseoskusi omandamas. Arvesse ei võeta rasedus- ja sünnituspuhkust ega lapsehoolduspuhkust.

Töötajate arvu väljendatakse aasta tööühikutes (ATÜ). Üheks ühikuks loetakse kogu vaatlusaasta jooksul teie ettevõttes või selle heaks täiskohaga töötanud isik. Nende isikute töö, kes ei ole töötanud terve aasta, osalise tööajaga isikute töö ja hooajatöötajate töö võetakse arvesse ATÜ murdosadena.

2.2.2. Aastakäive ja aastabilansi kogumaht (artikkel 4)

Aastakäive määratakse tulu põhjal, mille teie ettevõtte on saanud kõnesoleval aastal müügitegevusest ja teenustest pärast igasuguste väljamaksete sooritamist. Käive ei tohi sisaldada käibemaksu ega teisi kaudseid makse.⁶

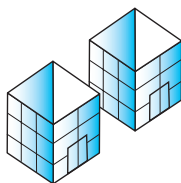
Aastabilansi kogumaht osutab teie ettevõtte põhivara väärtusele.⁷

⁶ Vt nõukogu 25. juuli 1978. aasta direktiivi 78/660/EMÜ, mis põhineb asutamislepingu artikli 54 lõike 3 punktil g ja käsitleb teatavat liiki äriühingute raamatupidamise aastaaruandeid, artiklit 28. EÜT L 222, 14.8.1978, lk 11–31.

⁷ Täpsemalt vt nõukogu 25. juuli 1978. aasta direktiivi 78/660/EMÜ, mis põhineb asutamislepingu artikli 54 lõike 3 punktil g ja käsitleb teatavat liiki äriühingute raamatupidamise aastaaruandeid, artikli 12 lõiget 3. EÜT L 222, 14.8.1978, lk 11–31.

Mis juhtub, kui künnis ületatakse?

Kui teie ettevõtte ületab töötajate arvu või finantspiirmäära vaatlusaasta jooksul, ei mõjuta see teie olukorda. Te säilitate VKE staatuse, millega te aastat alustasite. Staatus kaob juhul, kui ületate piirmäärasid kahel järjestikusel aruandeperioodil. Samas aga saate VKE staatuse, kui olete olnud suurettevõtte, ent seejärel kahel järjestikusel aruandeperioodil langenud allapoole piirmäära⁸ (vt artikli 4 lõiget 2, lk 36).

2.3. Mida andmete arvutamisel veel arvesse võtta?

Arvutades oma konkreetseid andmeid, peate kindlaks tegema, kas teie ettevõtte on **autonoomne** (vaideldamatult kõige levinum liik), **partner-** või **seotud** ettevõtte. Sellest sõltuvalt peate te arvesse võtma kõiki suhteid, mis teil on teiste ettevõtetega. Sõltuvalt liigist, millesse teie ettevõtte sobib, võib teil olla tarvis oma ettevõtte andmetele lisada osa nende ettevõtetate andmetest või kõik andmed. Kõigi kolme tüüpi ettevõtetate puhul on arvutamine erinev ja määrab lõpuks selle, kas te vastate VKE määratluses kehtestatud ülemmääradele.

Ettevõtteid, mis koostavad konsolideeritud aastaaruandeid või mis on hõlmatud konsolideeritud aastaaruandeid koostava ettevõtte aruannetes, peetakse harilikult seotud ettevõteteks.

2.3.1. Kas mul on autonoomne ettevõtte?
(Artikli 3 lõige 1)**Määratlus**

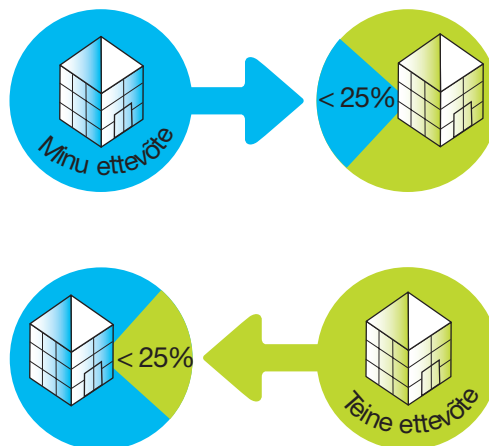
Teie ettevõtte on autonoomne, kui:

- ta on täielikult iseseisev, st tal ei ole osalust teistes ettevõtetes ja ühelgi ettevõttel ei ole osalust teie ettevõttes;
- teile kuulub vähem kui 25% kapitalist või hääleõigustest (olenevalt sellest, kumb neist on suurem) ühes või enamas ettevõttes ja/või kõrvaliste isikute osalus teie ettevõttes ei ole suurem kui 25% kapitalist või hääleõigustest (olenevalt sellest, kumb neist on suurem).

Kui teie ettevõtte on autonoomne, tähendab see seda, et ta ei ole teise ettevõtte partner ega ole seotud teise ettevõttega (vt artikli 3 lõiget 1, lk 35).

⁸ Näidisdeklaratsiooni koostades tuleks märkida, kas eelmise aruandeperioodiga võrreldes on teie andmetes mingeid muutusi, mille tõttu võiks olla muutunud teie ettevõtte liik (mikro-, väike-, keskmise suurusega või suurettevõtte) (vt näidisdeklaratsiooni käesoleva teatmiku lõpus).

AUTONOOMSED ETTEVÕTTED
Minu ettevõtte on vähem kui 25% (kapitalist või hääleõigustest) teises ettevõttes ja/või teine ettevõte omab vähem kui 25% minu omas.

Märkus: on võimalik, et teil on mitu investorit, kelle igähe osalus teie ettevõttes on alla 25%, ning te jääte iseseisvaks, tingimusel et need investorid ei ole omavahel seotud punkti 2.3.3 mõistes (seotud ettevõtted). Kui investorid on seotud, võib teid arvestada partner- või seotud ettevõtena sõltuvalt teie konkreetsest olukorrast (vaata illustratsiooniks joonist lk 30).

Minu ettevõtte andmete määramine (artikli 6 lõige 1)

Juhul kui teie ettevõte on autonoomne, kasutate te ainult palgatöötajate arvu ja raamatupidamise aastaaruannetes esinevaid finantsandmeid, et kontrollida, kas te vastate punktis 2.2 (lk 12) nimetatud künnistele.

**Kes on
institutsionaalsed
investorid?**

Euroopa Komisjon ei määratle ametlikult institutsionaalse investorid mõistet.

Institutsionaalseteks investoriteks peetakse harilikult investoreid, kes kauplevad suure hulga väärtpaberitega suure hulga väikeste üksikinvestorite nimel ning kellel ei ole otsest osalust nende ettevõtete juhtimises, kuhu nad investeerivad. Näiteks võib institutsionaalseteks investoriteks pidada investeerimisfonde ja pensionifonde.

Erandid (artikli 3 lõike 2 punktid a–d)

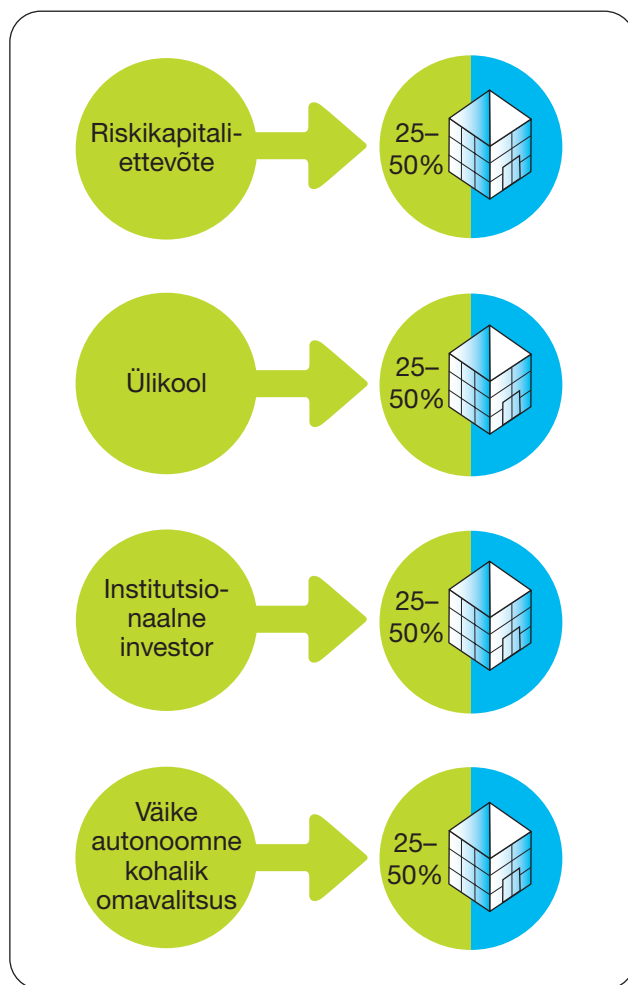
Teie ettevõtet võib siiski pidada autonoomseks ning seega partneriteta ettevõtteks, isegi kui mõni järgmistest investoritest on saavutanud või ületanud kõnealuse 25% künnise:

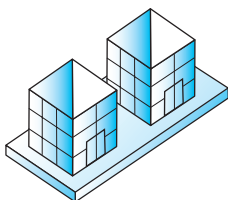
- avalikud investeerimisühingud, riskikapitaliettevõtted ja äriinglid;⁹
- ülikoolid ja mittetulunduslikud uurimiskeskused;
- institutsionaalsed investorid, sealhulgas regionaalarengufondid;
- autonoomsed kohalikud omavalitsused, mille aastaeelarve on alla 10 miljoni euro ja kus on alla 5000 elaniku.

Autonoomseks on võimalik jääda, kui teil on üks või enam loetletud investoritest. Neist ühegi osalus teie ettevõttes ei tohi olla suurem kui 50%, tingimusel et nad ei ole omavahel seotud (seotud ettevõtte määratluse kohta vt punkti 2.3.3, lk 23).

Loomulikult on kõikidel investoritel aktsionäride õigused, ent nad ei tohi neid ületada ega mõjutada ettevõtte juhtimist artikli 3 lõike 3 tähenduses (seotud ettevõtted).

⁹ Äriingli määratluse kohta vt 5. joonealust märkust, lk 9. Äriinglite finantsosalus ettevõttes peab olema alla 1 250 000 euro.

2.3.2. Kas mul on partnerettevõtte?

(Artikli 3 lõige 2)

Selline suhevorm kirjeldab nende ettevõtete olukorda, millel on teiste ettevõtetega oluline finantspartnerlus, kuid mitte otsene või kaudne kontroll teise ettevõtte üle. Partnerettevõtted on ettevõtted, mis ei ole ei autonoomsed ega teineteisega seotud

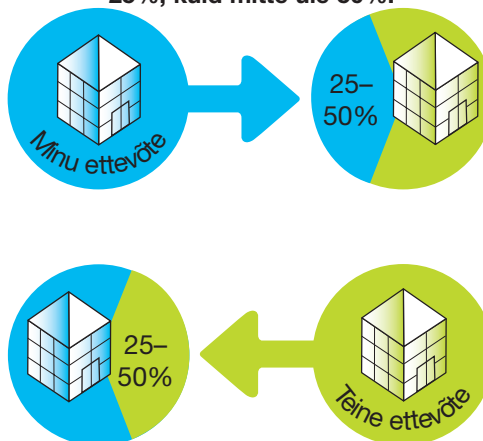
Määratlus

Teil on partnerettevõtte, kui:

- teile kuulub 25% või rohkem teise ettevõtte kapitalist või hääleõigustest ja/või teisele ettevõttele kuulub 25% või rohkem teie ettevõtte kapitalist ja/või hääleõigustest;
- te ei ole seotud teise ettevõttega (vt punkti 2.3.3, lk 23). Muu hulgas tähendab see, et teie hääleõigused teises ettevõttes (või vastupidi) ei ületa 50%.

PARTNERETTEVÕTTED

Minu ettevõttele kuuluv osalus teises ettevõttes on vähemalt 25%, kuid mitte üle 50%, ja/või teisele ettevõttele kuuluv osalus minu ettevõttes on vähemalt 25%, kuid mitte üle 50%.

Mida teha minu partneri partneri andmetega?

Vältimaks keerulisi ja lõputuid arvutusi, näeb määratlus ette järgmise reegli: kui teie partnerettevõttel endal on partnereid, peate te andmed lisama ainult nende ettevõtete kohta, mis asuvad teist tootmisahelas vahetult ees- või tagapool (vt artikli 6 lõiget 2, lk 37, ja graafikut, lk 29).

Mis saab siis, kui mu partner on seotud teise ettevõttega?

Sellisel juhul peab 100% seotud ettevõtte andmetest sisalduma teie partnerettevõtte andmetes (vt punkti 2.3.3, lk 23). Seejärel hõlmate teie oma andmetes teie partnerettevõtte osalusega võrdse protsendi (vt artikli 6 lõiget 3, lk 37, ja näiteid, lk 28–30).

Minu ettevõtte andmete määramine

(artikli 6 lõiked 2, 3 ja 4)

Kui teil on partnerettevõtte, peate oma VKE staatuse määramisel lisama oma andmetele

proportsionaalse osa teise ettevõtte töötajate arvust ja finantsandmetest. See proportsionaalne osa kajastab omatavate aktsiate või hääleõiguste protsendimäära, olenevalt sellest, kumb neist on suurem.

Seega, kui teie osalus teises ettevõttes on 30%, lisate te oma andmetele 30% selle ettevõtte töötajate arvust, käibest ja bilansist. Mitme partnerettevõtte korral tuleb samasugune arvutus teha iga partnerettevõtte kohta, mis asub teist tootmisahelas vahetult ees- või tagapool.

Riiklike asutuste küsimus (artikli 3 lõige 4)

Uue määratluse kohaselt ei ole ettevõtte VKE, kui 25% või enam selle kapitalist või hääleõigustest on otseselt või kaudselt ühe või mitme riikliku asutuse ainu- või ühiskontrolli all. Selle põhjuseks on asjaolu, et riiklik osalus võib anda sellistele ettevõtetele teatavaid (eelkõige rahalisi) eeliseid teiste ettevõtete ees, mida rahastatakse erakapitalist. Peale selle ei ole sageli võimalik arvutada riiklike asutuste asjaomast töötajate arvu ega finantsandmeid.

See reegel ei puuduta lehekülgedel 18 ega 19 loetletud investoreid, nagu ülikoole või autonoomseid kohalikke omavalitsusi, millel on siseriikliku õiguse järgi avalik-õigusliku juriidilise isiku staatus. Nendele võib kuuluda ettevõttes 25–50% osalus, ilma et viimane kaotaks oma VKE staatust.

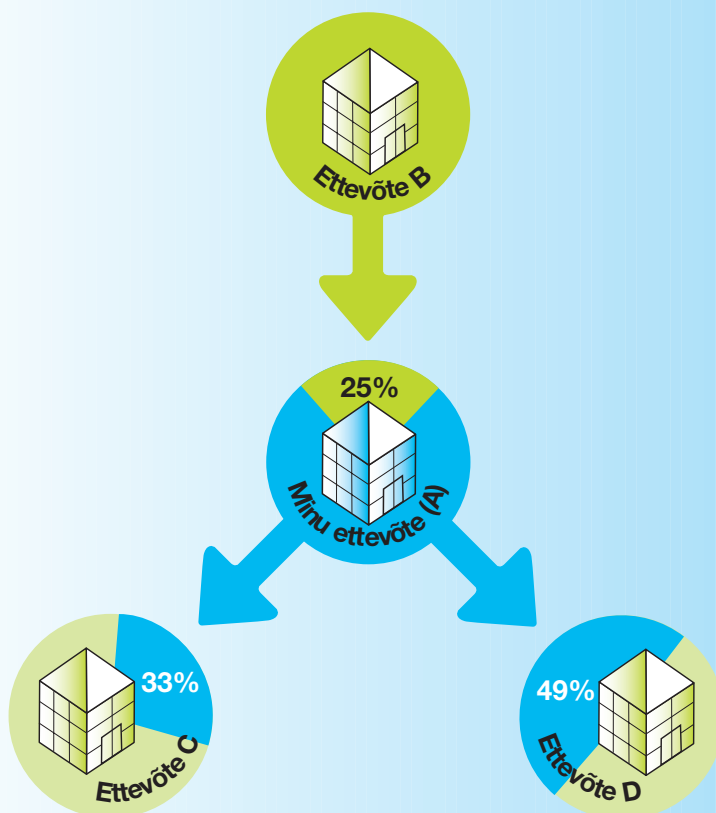
Kuidas arvutada partnerettevõtete andmeid?

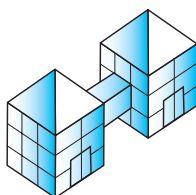
(Allpool esitatud protsendid on üksnes illustreerimiseks. Täiendavad näited on esitatud I lisas.)

Minu ettevõttele A kuulub 33% ettevõttest C ja 49% ettevõttest D, samas kui ettevõtte B osalus minu ettevõttes on 25%.

Oma töötajate arvu puudutavate ja finantsandmete arvutamiseks lisan ma oma koguandmetele B, C ja D andmete asjaomase protsendi.

MINU ANDMED KOKKU = 100% A-st + 25% B-st + 33% C-st + 49% D-st.

2.3.3. Kas mul on seotud ettevõtte?

(Artikli 3 lõige 3)

Seda liiki suhe vastab nende ettevõtete majandusolukorrale, kes moodustavad **kontserni**, kuna ühel ettevõttel on teise ettevõtte hääleõiguste üle otsene või kaudne kontroll või õigus rakendada teise ettevõtte suhtes **valitsevat** mõju. Sellised juhud esinevad siiski harvem kui kaks eelmist liiki.

Määratlus

Kaks või rohkem ettevõtet on seotud, kui nende vahel on üks järgmistest suhetest:

- ettevõtte omab teises ettevõttes aktsionäride või osanike häälteenamust;
- ettevõttel on õigus ametisse määrata või ametist vabastada enamikku teise ettevõtte haldus-, juht- või järelevalveorganite liikmetest;
- ettevõttel on õigus rakendada teise ettevõtte suhtes valitsevat mõju vastavalt teise ettevõttega sõlmitud lepingule või selle asutamislepingule või põhikirjale;
- ettevõtte kontrollib vastavalt kokkuleppele üksi enamikku teise ettevõtte osanike või liikmete hääleõigustest.

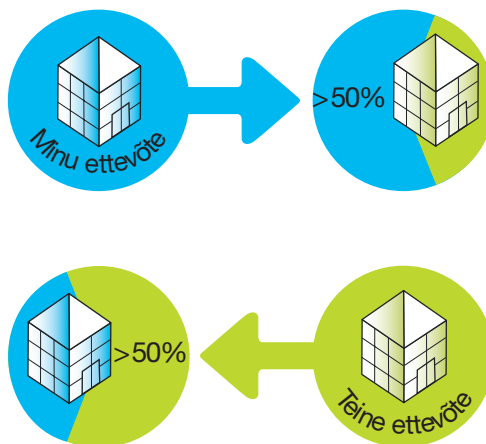
Seotud ettevõtte tüüpiliseks näiteks on täielikult omatav tütarettevõtte.

Aga frantsiisid?

Kaks frantsiisiga ettevõtet ei pruugi olla seotud. See oleneb iga üksiku frantsiisilepingu tingimustest. Ainult juhul, kui leping sisaldab mõnda eelmisel leheküljel loetletud neljast suhtest, peetakse neid ettevõtteid seotuks.

SEOTUD ETTEVÕTTED

Minu ettevõttele kuulub üle 50% teise ettevõtte aktsionäride või liikmete hääleõigustest ja/või teisele ettevõttele kuulub üle 50% vastavatest õigustest minu ettevõttes.

Minu ettevõtte andmete määramine

(artikli 6 lõiked 2, 3 ja 4)

Teie ettevõtte andmetele tuleb lisada 100% seotud ettevõtte andmetest, et teha kindlaks, kas te vastate määratluses ettenähtud ülemmääradele töötajate arvu ja finantsnäitajate kohta.

Üldjuhul ettevõtte teab, et ta on seotud ettevõtte, sest enamikus liikmesriikides on ta seaduse alusel kohustatud koostama konsolideeritud aastaaruande või võetakse teda arvesse teise ettevõtte konsolideeritud aastaaruandes.

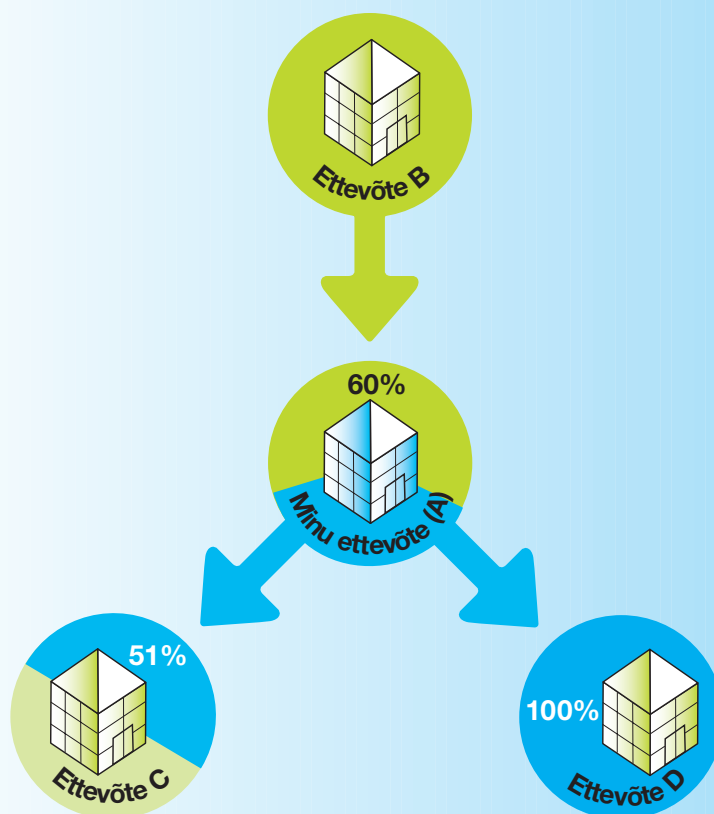
Kui te ei koosta konsolideeritud aastaaruannet ning ettevõtte, millega te seotud olete, on seotud veel rea teiste ettevõtetega, peate te lisama oma andmetele 100% kõikide nende seotud ettevõtete andmetest.

Kuidas arvutada seotud ettevõtete andmeid?

(Allpool esitatud protsendimäärad on üksnes illustreerimiseks. Täiendavad näited on esitatud I lisas.)

Minu ettevõtte A omab 51% ettevõttest C ja 100% ettevõttest D, samas kui ettevõttel B on minu äris 60%-line osalus. Kuna kõigil juhtudel on osalus üle 50%, võtan ma oma töötajate arvu ja rahalise künnise arvutamisel arvesse 100% kõigi nelja ettevõtte andmetest.

MINU ANDMED KOKKU = 100% A-st + 100% B-st + 100% C-st + 100% D-st.

Kokkuvõte

Määratlus on VKEde edukuse ja arengu toetamiseks loodud meetmete ja programmide rakendamise oluline vahend. Seetõttu kutsutakse liikmesriike koos Euroopa Investeeringispanga ja Euroopa Investeeringisfondiga üles kohaldama seda võimalikult laialdaselt.

Me loodame, et käesolev teatmik on kasulik VKEdele, kes soovivad saada kasu uue määratluse kohastest Euroopa, riikide, piirkondlike ja kohalike asutuste meetmetest.

Uuele määratlusele tehakse ka edaspidi täiendusi ning vajaduse korral komisjon kohandab seda, et võtta arvesse Euroopa Liidu kogemusi ja majandusarenguid.

Komisjoni 2003. aasta soovitusel tekst ja näidisdeklaratsioon on esitatud 32. leheküljest alates.

Lisad

- I. Illustreerivad näited
- II. Soovituse tekst
- III. Näidisdeklaratsioon
- IV. Meetmed määratluse kuritarvitamise vastu

Teatis näidisdeklaratsiooniga ilmus Euroopa Liidu Teatajas C 118, 20.5.2003. Pärast ilmumist on seda parandatud kaks korda.

Käesoleva teatmiku jaoks koostati lisa sisalduv konsolideeritud versioon.

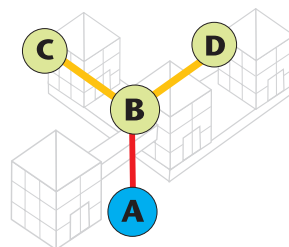
Näide 1:

Minu ettevõtte A on **seotud** ettevõttega B 60%-lise osaluse kaudu, mis ettevõtte B on minu ettevõttes.

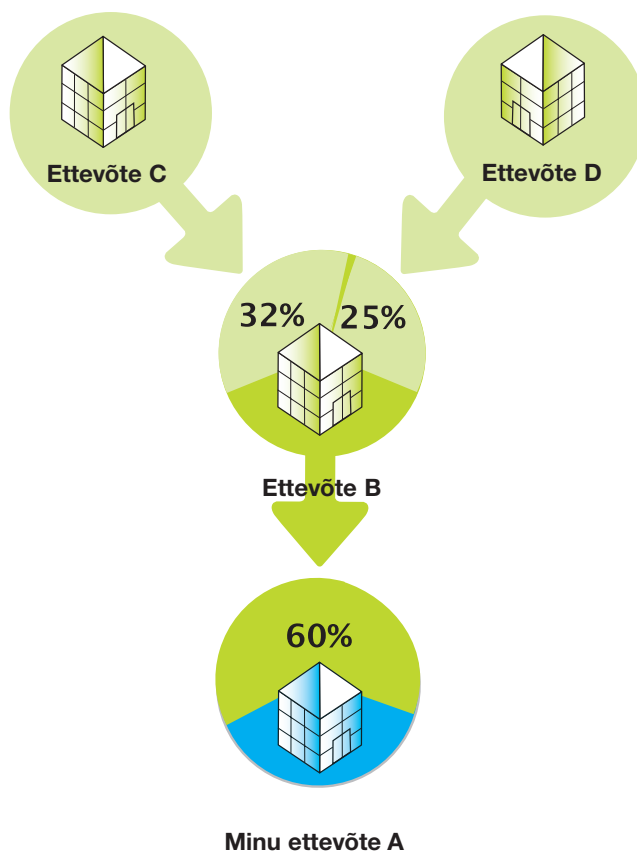
Ent B-l on samuti kaks **partnerit**, ettevõtted C ja D, millele kuulub vastavalt 32% ja 25% ettevõtte B.

Oma andmete arvutamiseks pean ma minu enda ettevõtte andmetele lisama 100% ettevõtte B andmetest ning 32% ettevõtte C ja 25% ettevõtte D andmetest.

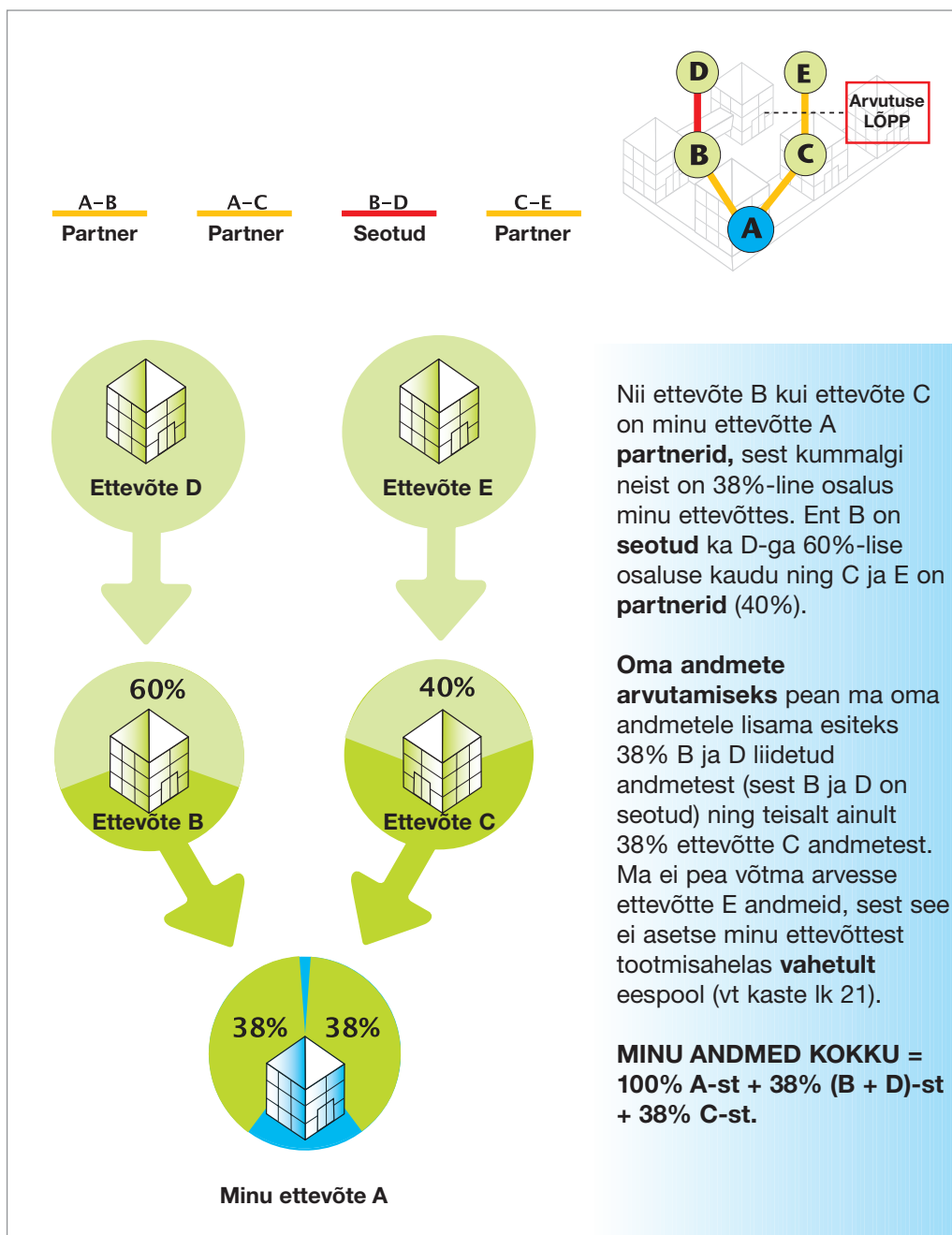
MINU ANDMED
KOKKU = 100% A-st
+ 100% B-st + 32% C-st
+ 25% D-st.

<u>A-B</u>	<u>B-C</u>	<u>B-D</u>
Seotud	Partner	Partner

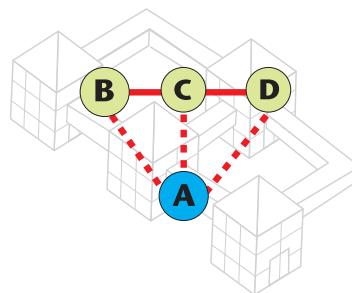

Näide 2:

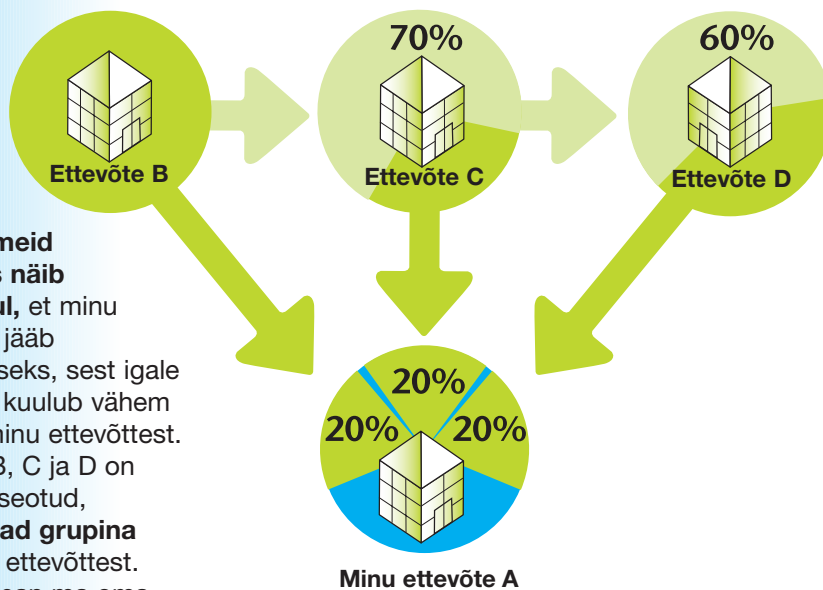

Näide 3:

Minu ettevõttel A on kolm investorit B, C ja D, kellest igaühel on 20% minu kapitalist või hääleõigustest. Need investorid on ise omavahel seotud, moodustades **seotud ettevõtete grupi**. B-l on 70%-line osalus C-s, millel omakorda on 60%-line osalus D-s.

<u>B-C</u>	
<u>C-D</u>	
Seotud	Esmapilgul autonoomne, kuid seotud ettevõtete grupiga

Oma andmeid arvutades näib esmapilgul, et minu ettevõte A jääb autonoomseks, sest igale investorile kuulub vähem kui 25% minu ettevõttest. Ent kuna B, C ja D on omavahel seotud, **omavad nad grupina 60% minu ettevõttest**. Seetõttu pean ma oma andmetele lisama 100% B, C ja D andmetest.

**MINU ANDMED KOKKU = 100% A-st
+ 100% B-st + 100% C-st + 100% D-st.**

- II. Soovituse tekst
- III. Näidisdeklaratsioon
- IV. Meetmed määratluse
kuritarvitamise vastu

KOMISJON

KOMISJONI SOOVITUS,

6. mai 2003,

mis käsitleb mikroettevõtete ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete määratlust

(teatavaks tehtud numbri K(2003) 1422 all)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2003/361/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 211 teist taanet,

ning arvestades järgmist:

(1) Tööstusministrite nõukogu 28. mai 1990. aasta istungi palvel nõukogule 1992. aastal esitatud aruandes tegi komisjon ettepaneku piirata ühenduse tasandil kasutatavate väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete määratluste levikut. Komisjoni 3. aprilli 1996. aasta soovitus 96/280/EÜ, mis käsitleb väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete määratlust,¹ tugines ideele, et erinevate määratluste olemasolu ühenduse ja riigi tasandil võib põhjustada järjepidevust. Lähtudes sisepiirideta ühtse turu loogikast, peaks ettevõtete kohtlemine põhinema ühistel reeglitel. Sellise lähenemisviisi järgimine on üha vajalikum, arvestades mikroettevõtete ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete (VKE) abistamiseks mõeldud riiklike ja ühenduse meetmete ulatuslikku vastastoiimet, näiteks seoses struktuurifondide või uuringutega. See tähendab, et tuleb vältida olukordi, kus ühendus keskendab oma tegevuse teatavale VKEde kategooriale ja liikmesriigid mõnele teisele kategooriale. Veel leiti, et ühesuguste määratluste kasutamine komisjoni, liikmesriikide, Euroopa Investeerimispanka (EIP) ja Euroopa Investeerimisfondi (EIF) poolt parandab VKEdele suunatud poliitika järjepidevust ja tõhusust ning seega vähendab konkurentsimoonutuste ohtu.

(2) Liikmesriigid on soovitus 96/280/EÜ laialdaselt kohaldanud ning selle lisas sisalduv määratlus on üle võetud komisjoni 12. jaanuari 2001. aasta määruses (EÜ) nr 70/2001, mis käsitleb EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele antava riigiabi suhtes.² Peale vajaduse kohandada

soovitus 96/280/EÜ majanduse arenguga vastavalt selle lisa artiklile 2 tuleb arvesse võtta arvukaid tõlgendamiskasusi, mis on soovitusel kohaldamisel ilmnenu. Arvestades muudatuste hulka, mida praegu tuleks soovitusel 96/280/EÜ teha, ning selguse huvides on otstarbekas see soovitus asendada.

(3) Veel tuleks selgeks teha, et vastavalt asutamislepingu artiklitele 48, 81 ja 82, nagu neid on tõlgendanud Euroopa Ühenduste Kohus, tuleks ettevõtteks pidada mis tahes üksust, olenemata selle õiguslikust vormist, mis tegeleb majandustegevusega, kaasa arvatud eelkõige käsitööstuse ja muu tegevusega individuaalselt või perekondlikult tegelevad üksused, isikuühingud ja majandustegevusega regulaarselt tegelevad ühendused.

(4) Töötajate arvu kriteerium jääb kahtlemata üheks olulisimaks ning seda tuleb vaadelda põhikriteeriumina; kuid finantskriteeriumi kasutuselevõtmine on vältimatu, tegemaks kindlaks ettevõtte tegelikku ulatust ja toimimist ning positsiooni konkurentide suhtes. Siiski ei ole soovitatav kasutada ainsa finantskriteeriumina käivet, eriti seetõttu, et kaubandus- ja jaotussektori ettevõtetele on nende laadi tõttu suurem käive kui tootmissektori ettevõtetele. Seetõttu tuleks käibekriteerium ühendada ettevõtte üldist jõukust kajastava bilansimahu kriteeriumiga, nii et ühte nendest kriteeriumidest võib ületada.

(5) Käibe ülemmäär puudutab väga erineva majandustegevusega ettevõtteid. Et mitte liigselt piirata määratluse kohaldamise kasulikkust, tuleks seda ajakohastada, arvestades muutusi nii hindades kui ka tootlikkuses.

(6) Bilansimahu ülemmäära osas on uute tegurite puudumisel õigustatud sellise lähenemisviisi säilitamine, mille puhul käibe ülemmäär allub nende kahe muutuja vahelisel statistilisel suhtel põhinevale koefitsiendile. Statistiline suundumus nõuab suuremat käibe ülemmäära suurendamist. Kuna suundumus on erinev, olenevalt ettevõtte suurskategorias, on asjakohane ka koefitsiendi korrigeerimine, et võimalikult täpselt kajastada majanduslik-

¹ EÜT L 107, 30.4.1996, lk 4.² EÜT L 10, 13.1.2001, lk 33.

ku suundumust ning mitte karistada mikroettevõtteid ja väikesi ettevõtteid, võrreldes keskmise suurusega ettevõtetega. Mikroettevõtete ja väikeste ettevõtete puhul on see koefitsient väga lähedal ühele. Seega tuleb asja lihtsustamiseks valida nende kategooriate jaoks käibe ülemmäära ja bilansimahu ülemmäära ühtne väärtus.

- (7) Nagu soovitus 96/280/EÜ, esindavad finants- ja personalialased ülemmäärad maksimaalset piirmäära ning liikmesriigid, EIP ja EIF võivad määrata kindlaks ühenduse ülemmääradest madalamad ülemmäärad, kui nad tahavad suunata oma meetmeid konkreetsele VKE liigile. Haldusliku lihtsustamise huvides võivad liikmesriigid, EIP ja EIF kasutada teatava poliitika rakendamisel ainult üht kriteeriumi – töötajate arvu kriteeriumi. See ei kehti siiski konkurentsioiguse erinevate reeglite suhtes, mille puhul tuleb kasutada ja järgida ka finantskriteeriumi.
- (8) Pärast 2000. aasta juunis Santa Maria da Feiras toimunud Euroopa Ülemkogu istungi järgul Euroopa väikeettevõtluse harta heakskiitmist tuleks paremini määratleda ka mikroettevõtteid – ettevõtluse arendamisel ja uute töökohtade loomisel eriti tähtis väikeettevõtete liik.
- (9) Saamaks paremini aru VKEde tegelikust majanduslikust positsioonist ja kõrvaldamaks sellest kategooriast ettevõtterühmad, kelle majandusvõimsus võib ületada tõeliste VKEde oma, tuleks teha vahet eri tüüpi ettevõtete vahel, olenevalt sellest, kas nad on autonoomsed, kas neil on osalusi, millega ei kaasne kontrollitav seisundit (partnerettevõtteid), või kas nad on seotud teiste ettevõtetega. Kehtima jäetakse soovitus 96/280/EÜ märgitud kehtiv osaluse piirmäär – 25%, millest allpool loetakse ettevõtet autonoomseks.
- (10) Ergutamaks ettevõtete loomist, VKEde rahastamist omakapitali kaudu ning maaelu ja kohaliku arengut, võib ettevõtteid pidada autonoomseks hoolimata sellest, et 25% või suurem osalus kuulub teatavatele investorite kategooriatele, kellel on positiivne roll ettevõtete rahastamisel ja loomisel. Kuid tingimusi nende investorite jaoks ei ole varem täpsustatud. Äritegevusena regulaarselt riskikapitali investeerivate füüsiliste isikute või nende rühmade („äringlid“) juhtum väärrib eraldi äramärkimist, sest muude riskikapitali investoritega võrreldes on nende võime anda uutele ettevõtjatele asjakohast nõu eriti väärtuslik. Nende investeeringud omakapitali on täienduseks ka riskikapitaliühingute tegevusele, sest nad pakuvad väiksemaid summasid ettevõtte tegevuse varasemas staadiumis.
- (11) Lihtsustamaks asja eelkõige liikmesriikide ja ettevõtete jaoks, tuleks seotud ettevõtete määratlemisel kasutada tingimusi, mis on sätestatud nõukogu 13. juuni 1983. aasta direktiivi 83/349/EMÜ, mis põhineb asutamislepingu artikli 54 lõike 3 punktil g ja käsitleb konsolideeritud

aastaruandeid³ (viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2001/65/EÜ⁴), artiklis 1, kui need tingimused on käesoleva soovitus kohaldamisel sobivad. Tugevdamiseks VKE omakapitali kaudu rahastamise stiimuleid, kehtestati kõnealuse ettevõtte suhtes valitseva mõju puudumise eeldus vastavalt kriteeriumidele, mis on ette nähtud nõukogu 25. juuli 1978. aasta direktiivi 78/660/EMÜ, mis põhineb asutamislepingu artikli 54 lõike 3 punktil g ja käsitleb teatavat liiki äriühingute raamatupidamise aastaruandeid⁵ (viimati muudetud direktiiviga 2001/65/EÜ), artikli 5 lõikes 3.

- (12) Sobival juhul tuleks arvesse võtta ka füüsiliste isikute kaudu toimivaid suhteid ettevõtete vahel, tagamaks, et VKEsid soovivatest reeglitest või meetmetest tulenevatest eelistest saaksid tegelikult kasu vaid need ettevõtted, kes seda tõepoolest vajavad. Piiramaks selliste olukordade kontrollimist hädavajaliku miinimumiga, piirduvad arvessevõetavad suhted asjaomaste või külgnevate turgudega, kusjuures vajaduse korral lähtutakse komisjoni antud „asjaomaste turgude“ määratlusest, mis on esitatud komisjoni teatistes asjaomase turu mõiste kohta ühenduse konkurentsioiguses.⁶
- (13) Vältimaks kunstlikku vahetegemist liikmesriigi erinevate avalik-õiguslike asutuste vahel ja arvestades vajadust õiguskindluse järele, peetakse vajalikuks kinnitada, et VKE ei ole ettevõtte, mille kapitalist või hääleõigustest 25% või enam kontrollib avalik-õiguslik asutus.
- (14) Vähendamaks ettevõtete halduskulusid ning lihtsustamaks ja kiirendamaks selliste asjade menetlemist, mille puhul on vajalik VKE staatus, on asjakohane, et ettevõtetele lubatakse oma teatavaid omadusi tõendada deklaratsiooniga.
- (15) Vaja on täpsustada VKE määratlemisel asjakohane töötajate koosseis. Töölase koolituse ja asenduskoolituse arengu soodustamiseks on soovitatav töötajate arvu kindlaksmääramisel mitte arvestada praktikante ja koolituslepinguga õppijaid. Samamoodi ei tuleks arvestada lapsehoolduspuhkuse perioode.
- (16) Eri tüüpi ettevõtteid, mis on määratletud vastavalt nende suhetele teiste ettevõtetega, vastavad objektiivselt erinevatele integratsiooniastmetele. Seega on asjakohane kohaldada igale sellisele ettevõtetüübile nende tegevust ja majandusvõimsust kajastavate määrade arvestamisel erinevat korda,

³ EÜT L 193, 18.7.1983, lk 1.

⁴ EÜT L 283, 27.10.2001, lk 28.

⁵ EÜT L 222, 14.8.1978, lk 11.

⁶ EÜT C 372, 9.12.1997, lk 5.

SOOVITAB KÄESOLEVAGA:

Artikkel 1

1. Käesolev soovitus käsitleb ühenduses ja Euroopa Majanduspiirkonnas kohaldatava poliitikaga seoses kasutatavat mikroettevõtete ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete määratlust.

2. Soovitatakse, et liikmesriigid, Euroopa Investeerimispank (EIP) ja Euroopa Investeerimisfond (EIF):

- a) järgiksid lisa I jaotist oma programmide puhul, mis on suunatud keskmise suurusega ettevõtetele, väikeettevõtetele või mikroettevõtetele;
- b) astuksid vajalikke samme, et võtta kasutusele lisa artiklis 7 ettenähtud suurusklassid, eelkõige juhul, kui tegemist on järelvalvega ühenduse finantsvahendite nendepoolse kasutuse üle.

Artikkel 2

Lisa artiklis 2 ettenähtud ülemmäärasid tuleb pidada maksimumväärtusteks. Liikmesriigid, EIP ja EIF võivad kindlaks määrata madalamad ülemmäärad. Teatava poliitika elluviimisel võivad nad otsustada kohaldada ainult töötajate arvu kriteeriumi, välja arvatud valdkondades, mida reguleerivad erinevad riigiabieskirjad.

Artikkel 3

Käesolev soovitus asendab soovitus 96/280/EÜ alates 1. jaanuarist 2005.

Artikkel 4

Käesolev soovitus on adresseeritud liikmesriikidele, EIP-le ja EIF-le.

Neil palutakse 31. detsembriks 2004 teatada komisjonile kõigist soovitus järgimiseks võetud meetmetest ning hiljemalt 30. septembriks 2005 selle rakendamise esimestest tulemustest.

Brüssel, 6. mai 2003

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Erkki LIIKANEN

LISA

I JAOTIS

**KOMISJONI POOLT VASTU VÕETUD MIKRO-, VÄIKESTE JA KESKMISE SUURUSEGA
ETTEVÕTETE MÄÄRATLUS***Artikkel 1***Ettevõtte**

Ettevõtte on majandustegevusega tegelev mis tahes üksus olenemata selle õiguslikust vormist. See hõlmab eelkõige käsitöö või muu majandustegevusega tegelevaid füüsilisest isikust ettevõtjaid ja pereettevõtteid ning korrapärase majandustegevusega ühinguid ja ühendusi.

*Artikkel 2***Töötajate arv ja rahalised ülemmäärad, mis määravad kindlaks ettevõtete liigid**

1. Mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete (VKEd) kategooriasse kuuluvad ettevõtted, millel on vähem kui 250 töötajat ja mille aastakäive ei ületa 50 miljonit eurot ja/või aastabilansi kogumaht ei ületa 43 miljonit eurot.
2. Väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete kategoorias loetakse väikesteks need ettevõtted, mis annavad tööd kuni 50 inimesele ja mille aastakäive ja/või aastabilansi kogumaht ei ületa 10 miljonit eurot.
3. VKEdes kategoorias loetakse mikroettevõtteks need ettevõtted, mis annavad tööd kuni 10 inimesele ja mille aastakäive ja/või aastabilansi kogumaht ei ületa 2 miljonit eurot.

*Artikkel 3***Töötajate arvu ja rahaliste summade arvutamisel arvesse võetavad ettevõtete liigid**

1. „Autonoomne ettevõtte” on iga ettevõtte, mis ei ole partnerettevõtte lõike 2 tähenduses ega seotud ettevõtte lõike 3 tähenduses.
2. „Partnerettevõtte” on kõik ettevõtted, mis ei ole seotud ettevõtte lõike 3 tähenduses ning mille vahel on järgmine suhe: üks ettevõtte (tootmisahelas eespool asetsev ettevõtte) omab üksi või koos ühe või mitme lõikes 3 määratletud seotud ettevõttega 25% või rohkem teise ettevõtte (tootmisahelas tagapool asetsev ettevõtte) kapitalist või hääleõigustest.

Ettevõtte võib siiski lugeda autonoomseks ning partnerettevõtteid mitteomavaks ka juhul, kui kõnealuse 25% künnise saavutavad või ületavad järgmised investorid, tingimusel et nad ei ole üksi ega üheskoos asjaomase ettevõttega seotud lõike 3 tähenduses:

- a) avalikud investeerimisühingud, riskikapitaliühingud, korrapäraselt riskikapitaliinvesteeringutega tegelevad isikud või isikute rühmad, kes investeerivad kapitali noteerimata ettevõtetesse („äriinglid”), tingimusel et nende koguinvesteering samasse ettevõttesse ei ületa 1,25 miljonit eurot;
 - b) ülikoolid või mittetulunduslikud uurimiskeskused;
 - c) institutsioonilised investorid, sealhulgas regionaalarengu fondid;
 - d) autonoomsed kohalikud omavalitsused, mille aastaeelarve on alla 10 miljoni euro ja milles on alla 5000 elaniku.
3. „Seotud ettevõtte” on ettevõtte, millel on teineteisega mõni järgmistest suhetest:
 - a) ettevõtte omab teises ettevõttes aktsionäride või osanike häälteenamust;
 - b) ettevõtte on õigus ametisse määrata või ametist vabastada enamikku teise ettevõtte haldus-, juht- või järelevalveorganite liikmetest;
 - c) ettevõtte on õigus rakendada teise ettevõtte suhtes valitsevat mõju, vastavalt teise ettevõttega sõlmitud lepingule või selle asutamislepingule või põhikirjale;
 - d) ettevõtte, mis on teise ettevõtte osanik või liige, kontrollib vastavalt kokkuleppele ettevõtte teiste osanike või liikmetega üksi enamikku selle ettevõtte osanike või liikmete hääleõigustest.

Eeldatakse, et valitsev mõju puudub, kui lõike 2 teises lõigus loetletud investorid ei sekku otseselt ega kaudselt asjaomase ettevõtte juhtimisse, ilma et see mõjutaks nende õigusi osanikena.

Ettevõtte, millel on mõni esimeses lõigus nimetatud suhe läbi ühe või mitme teise ettevõtte, ning lõikes 2 loetletud investorid loetakse samuti seotuks.

Ettevõtte, millel on üks või mitu nimetatud suhet füüsilise isiku või ühiselt tegutseva füüsiliste isikute rühma kaudu, loetakse samuti seotud ettevõteteks, kui nende tegevus või osa tegevusest toimub samal asjaomasel turul või lähiturgudel.

„Lähiturg” on tootmisahelas vahetult asjaomase turu ees või järel asuva toote või teenuse turg.

4. Välja arvatud lõike 2 teises lõigus sätestatud juhud, ei saa ettevõtet käsitada VKEna, kui 25% või enam selle kapitalist või hääleõigustest on otseselt või kaudselt ühe või mitme riikliku asutuse ainu- või ühis- kontrolli all.

5. Ettevõtteid võivad deklareerida oma seisundi autonoomse ettevõtte, partnerettevõtte või seotud ettevõttena, sealhulgas andmed artiklis 2 sätestatud ülemmäärade kohta. Deklaratsiooni võib teha ka juhul, kui kapital jaguneb selliselt, et ei ole võimalik täpselt kindlaks teha selle omanikku, millisel juhul ettevõtte võib heas usus deklareerida, et talle teadaolevalt ei kuulu ettevõttest 25% või enam ühele ettevõttele või omavalitsemisele seotud ettevõtetele ühiselt. Neid deklaratsioone võib teha olenemata siseriiklike või ühenduse sätetega ettenähtud kontrollidest ja uurimistest.

Artikkel 4

Töötajate arvu ja rahaliste summade osas kasutatavad andmed ning võrdlusperiood

1. Töötajate arvu ja rahaliste summade osas kasutatakse viimase heakskiidetud aruandeperioodi andmeid ning need arvutatakse aastapõhiselt. Neid arvestatakse kontode sulgemise kuupäeva seisuga. Käibena esitatava summa arvutamiseks lahutatakse sellest lisandväärtusmaks (käibemaks) ja muud kaused maksud.

2. Kui ettevõtte kontode sulgemise kuupäeval leiab, et ta on aasta jooksul ületanud või langenud allapoole artiklis 2 sätestatud töötajate arvu või rahalisi ülemmäärasid, ei too see kaasa keskmise suurusega, väikese või mikroettevõtte staatuse kaotust, välja arvatud juhul, kui ülemmäär ületatakse kahel järjestikusel arvestusperioodil.

3. Äsja asutatud ettevõtete puhul, mille raamatupidamisaruandeid ei ole veel heakskiidetud, kehtestatakse piirmäärad majandusaasta käigus heas usus koostatud hinnanguliste näitajate alusel.

Artikkel 5

Töötajate arv

Töötajate arv on aasta tööühikute (ATÜ) arv, st kogu vaatlusaasta jooksul asjaomases ettevõttes või selle heaks täistööajaga töötanud isikute arv. Nende isikute töö, kes ei ole töötanud terve aasta, osalise tööajaga isikute töö, olenemata kestusest, ja hooajatöötajate töö võetakse arvesse ATÜ murdosadena. Töötajad on:

- a) palgatöötajad;
- b) ettevõtte heaks töötavad isikud, kes alluvad ettevõttele ning loetakse töötajateks siseriikliku õiguse alusel;
- c) omanikud-tegevjuhid;
- d) ettevõtte korrapärase tegevuses osalevad partnerid, kes saavad ettevõttest rahalist kasu.

Töötajate hulka ei loeta praktikante ja üliõpilasi, kes on praktikandi- või kutseõppelepingu alusel kutseoskusi omandamas. Arvesse ei võeta rasedus- ja sünnituspuhkust ning lapsehoolduspuhkust.

Artikkel 6

Ettevõtte andmete määramine

1. Autonoomse ettevõtte puhul määratakse andmed, sealhulgas töötajate arv, kindlaks üksnes selle ettevõtte raamatupidamisaruannete põhjal.

2. Partnerettevõtteid või seotud ettevõtteid omava ettevõtte andmed, sealhulgas töötajate arv, määratakse kindlaks ettevõtte raamatupidamisaruannete ja muude andmete või, kui neid on, ettevõtte konsolideeritud aastaaruannete põhjal või nende konsolideeritud aastaaruannete põhjal, millesse ettevõtte kuulub.

Esimeses lõigus viidatud andmed lisatakse asjaomase ettevõtte iga partnerettevõtte andmetele, mis asub sellest tootmisahelas vahetult ees- või tagapool. Liidetav osa on proportsionaalne omatava kapitali või hääleõiguste protsendiga (arvesse võetakse neist suuremat). Vastastikuse osaluse korral kasutatakse suurimat protsendimäära.

Esimeses ja teises lõigus nimetatud andmetele lisatakse 100% iga ettevõtte andmetest, mis on asjaomase ettevõttega otseselt või kaudselt seotud, juhul kui neid andmeid aruannete konsolideerimisel juba arvesse ei võetud.

3. Lõike 2 kohaldamiseks võetakse andmed asjaomase ettevõtte partnerettevõtete kohta nende raamatupidamisaruannetest ja muudest, võimaluse korral konsolideeritud andmetest. Nendele lisatakse 100% partnerettevõtetega seotud ettevõtete andmetest, välja arvatud juhul, kui nende andmeid on konsolideerimisel juba arvesse võetud.

Lõike 2 kohaldamiseks võetakse andmed asjaomase ettevõttega seotud ettevõtete kohta nende raamatupidamisaruannetest ja muudest, võimaluse korral konsolideeritud andmetest. Neile lisatakse võrdeliselt andmed selle seotud ettevõtte kõikide partnerettevõtete kohta, mis asuvad tootmisahelas sellest vahetult ees- või tagapool, välja arvatud juhul, kui neid on konsolideeritud aastaaruannetes juba arvesse võetud protsendimäära ulatuses, mis on vähemalt proportsionaalne lõike 2 teise lõigu alusel kindlaks tehtud protsendimääraga.

4. Kui konsolideeritud aastaaruannetes ei ole andmeid konkreetse ettevõtte kohta, arvutatakse töötajate arv selle partnerettevõtete andmete proportsionaalse kokkuliitmise teel, lisades andmed ettevõtete kohta, millega asjaomane ettevõtte on seotud.

II JAOTIS

MUUD SÄTTED

Artikkel 7

Statistika

Komisjon võtab vajalikud meetmed, et esitada enda koostatav statistika vastavalt järgmistele ettevõtete suurusklassidele:

- a) 0–1 inimest;
- b) 2–9 inimest;
- c) 10–49 inimest;
- d) 50–249 inimest.

Artikkel 8

Viitamine

1. Kõik ühenduse õigusaktid ja kõik ühenduse programmid, mida muudetakse või mis vastu võetakse ja milles kasutatakse termineid „VKE”, „mikroettevõtte”, „väikeettevõtte” või „keskmise suurusega ettevõtte” või muud samalaadset terminit, peavad viitama käesolevas soovituses sisalduvale määratlusele.

2. Soovitus 97/280/EÜ esitatud VKE määratlust kasutavaid ühenduse programme rakendatakse üleminekumeetmena jätkuvalt nende ettevõtete kasuks, keda peeti VKEks kõnealuste programmide vastuvõtmise ajal. See ei mõjuta nende programmide alusel võetud komisjoni õiguslikult siduvaid kohustusi.

Ilma et see piiraks esimese lõigu kohaldamist, saab VKE määratlust programmides muuta vaid käesolevas soovituses sisalduva määratluse vastuvõtmisega kooskõlas lõikega 1.

Artikkel 9

Uuesti läbivaatamine

Käesolevas soovituses sisalduva määratluse kohaldamist käsitleva ülevaate põhjal, mis tuleb koostada 31. märtsiks 2006, ja arvestades võimalikke muutusi direktiivi 83/349/EMÜ artiklis 1, mis käsitleb seotud ettevõtete määratlust selle direktiivi tähenduses, kohandab komisjon vajaduse korral käesolevas soovituses sisalduvat määratlust ja eelkõige käibe ja bilansimahu ülempiire, et võtta arvesse kogemusi ja majandusarengut ühenduses.

Komisjoni teatis
Näidisdeklaratsioon ettevõtte VKE staatusega seotud andmete kohta
(konsolideeritud versioon)

Käesoleva teatise eesmärgiks on komisjoni soovitus 2003/361/EÜ VKEde määratlemise kohta¹ kohaldamise soodustamine; nimetatud soovitus asendab 3. aprilli 1996. aasta soovitus 96/280/EÜ.

Euroopa Majanduspiirkonnas on ligikaudu 20 miljonit mikro-, väikest ja keskmise suurusega ettevõtet. Need on peamiseks töandjaks ning nad tõhustavad konkurentsivõimet. VKEde võime kindlaks teha nii lõpptarbija kui tööstusettevõtjate uusi vajadusi, VKEde potentsiaal võtta kasutusele uusi tehnoloogiaid ning VKEde panus kutseharidusse, kutsealasesse koolitusse ning kohalikku arengusse mõjutab tulevasi tootlikkuse edusamme kogu Euroopa Liidus ning ühenduse võimet saavutada Lissaboni Ülemkogus seatud sihtmärke. Kohalike, siseriiklike ja ühenduse ametiasutuste vastutus ettevõttepoliitika koostamisel, võttes arvesse asjaomaste ettevõttekategoriate erivajadusi ja oskusi, on seega esmajärgulise tähtsusega küsimus.

Seesuguste poliitikate arengu soodustamine on komisjoni soovitus VKEde uue määratluse kohta peamine eesmärk. Üksikasjalikum määratlus tagab suurema õiguskindluse. Erinevate VKEde alamkategoriate jaoks sobilikumana ning ettevõtetevahelisi erinevaid suhtevorme arvestavana soodustab määratlus investeringuid VKE-desse ja innovatsiooni ning edendab suhteid ettevõtete vahel. Niisugused eelised tuleks tekitada, samal ajal aga ka takistada ettevõtetel, kellel ei ole tegelikke VKEde majandusnäitajaid või kellel on sellealaseid probleeme, saamast ebaõiglast kasu VKEdele suunatud meetmetest.

Kõnealune soovitus on tekitanud väga ulatuslikke diskussioone majandusorganisatsioonide, liikmesriikide ning ettevõtluspoliitika rühma ekspertidega.² Lisaks algatas eelnõu kaks avatud Interneti-nõupidamist. Pärast pea aasta kestnud tööd oli saavutatud peaaegu täielik konsensus, hoolimata taotletud eesmärkide mitmekülgsusest.

Kõik läbivaatamises osalenud tundsid, et on oluline, et suurenenud õiguskindlusega ja majandustegelikkuse paranenud tundmisega peaks kaasnema ametiasutuste püüd lihtsustada ja kiirendada mikro-, väikese või keskmise suurusega ettevõtte kvalifitseerimist nõudvate juhtumite halduskäsitlust. Sellest lähtuvalt tänapäevaseks ja mugavaks meetodiks ettevõtetele pakutud võimalust täita ise lühike deklaratsioon. Vajaduse korral võiks deklaratsiooni täita ka Internetis ning see võiks toimida ka praktilise käsiraamatuna ettevõtete jaoks.

Käesolevale teatisele lisatud dokument on asjaomase deklaratsiooni näidis. See ei ole ettevõtete ega liikmesriikide jaoks mingilgi moel kohustuslik kasutusala ega sisu osas, vaid on loodud ühe võimaliku näidisena teiste hulgas. Sellised deklaratsioonid ei piira kontrollimisi ega uurimisi, mis on ette nähtud siseriiklike ja ühenduse eeskirjadega.

¹ ELT L 124, 20.5.2003, lk 36.

² Komisjoni 8. novembri 2000. aasta otsus 2000/690/EÜ, millega moodustatakse ettevõtluspoliitika rühm, EÜT L 285, 10.11.2000, lk 24.

Juhul kui VKEde määratlust kasutavad liikmesriigid soovivad kiirendada haldustoimikute läbivaatamist, oleks loomulikult soovitatav, et käesolev deklaratsioon ei koormaks ettevõtteid administratiivsete lisakohustustega, vaid asendaks muud eelnevalt esitatud teabenõuded, kus võimalik. Samuti võiks selle lisada toimikutesse, mis on seotud taotlustega võtta osa meetmetest, milleks on nõutav VKE staatus.

Sellest lähtuvalt võib näidist kasutada lisas esitatud kujul. Samuti võib seda täita, lihtsustada või kohendada, võttes arvesse siseriiklikke haldustavasid. Suurendamaks lihtsustusefekti, oleks loomulikult soovitatav, et samasugust liikmesriigi kehtestatud näidisdeklaratsiooni kasutataks asjaomases liikmesriigis kõigil halduseesmärkidel, kus nõutakse VKE staatust.

Kuna soovituse eesmärgiks on pakkuda ühine tugiraamistik VKEde määratluse kohta, oleks sellega loomulikult vastuolus, kui näidisdeklaratsiooni kasutamine viiks määratluse erisuguste tõlgendusteni. Sellepärast tuleb juhtida tähelepanu asjaolule, et mis tahes muu sama eesmärgiga näidisdeklaratsioon peab võtma arvesse kõiki soovituse sätteid, määramaks kindlaks taotleja staatust mikro-, väikese või keskmise suurusega ettevõttena kõnealuse soovituse tähenduses. See on soovituse ja mitte deklaratsiooni tekst, mis määrab tingimused VKE staatuse saamiseks.

Sellega seoses tuleb rõhutada, et ettepanud näidisdeklaratsioon viitab konsolideeritud aastaaruandeid käsitlevale seitsmendale nõukogu direktiivile 83/349/EMÜ. Ettevõtted, mis vastavad kõnealuse direktiivi artiklis 1 sätestatud tingimustele, on tingimuste laadi arvestades VKEde määratluse artikli 3 lõike 3 tähenduses seotud. Seega on asjakohane meeles pidada, et nõukogu direktiivi kohaselt konsolideeritud aastaaruandeid koostama kohustatud ettevõtted on ühtlasi seotud ettevõtted VKEde määratluse tähenduses. Direktiivi võimaliku muutmise korral, mis viiks nende kahe määratluse lahknemiseni, oleks vaja kohendada näidisdeklaratsiooni, et sellega arvestada.

Sellise võimaliku muudatuse jõustumise ajakava silmas pidades saaks kohandamine tõenäoliselt toimuda samaaegselt VKEde määratlust käsitleva soovituse võimaliku tulevase muutmisega vastavalt soovituse lisa artiklile 9.

NÄIDISDEKLARATSIOON TEAVE VKE OMADUSTE KOHTA

Taotleva ettevõtte üksikasjalik identifitseerimine

Nimi või ärinimi
 (Registrijärgse asukoha) aadress
 Registrinumber / käibemaksukohustuslasena
 registreerimise number¹
 Peadirektori(te) nimed ja tiitlid²

Ettevõtte liik (vt selgitavat märkust)

Märkida, mis kehtib taotleva ettevõtte puhul:

- ☐ Autonoomne ettevõte Sellisel juhul tulenevad allpool olevas lahtris märgitud andmed ainult taotleva ettevõtte raamatupidamisest. Täita ainult käesolev deklaratsioon ilma lisata.
- ☐ Partnerettevõtte Täita ning lisada lisa (ja kõik lisalehed), seejärel täita deklaratsioon, kirjutades arvutuste tulemused ümber allpool olevasse lahtrisse.
- ☐ Seotud ettevõtte

Ettevõtte liigi määramiseks kasutatud andmed

Arvutatud vastavalt VKEde määratlust käsitleva komisjoni soovitus 2003/361/EÜ lisa artiklile 6.

Vaatlusperiood*

Töötajate arv (ATÜ)	Aastakäive**	Bilansimaht**

* Kõik andmed peavad käima viimase heakskiidetud arvestusperioodi kohta ja olema arvutatud aastapõhiselt. Äsja asutatud ettevõtete puhul, mille raamatupidamisaruandeid ei ole veel heaks kiidetud, tuleb täita kohaldatavad andmed majandusaasta käigus heas usus koostatud hinnangulistest näitajatest.

** 1000 euro täpsusega.

NB!

Võrreldes eelmise raamatupidamisperioodiga on andmete osas toimunud muutus, mille tagajärjeks võib olla taotleva ettevõtte kategooria muutmine (mikro-, väike, keskmise suurusega või suurettevõtte).

☐ Ei

☐ Jah (sellisel juhul täita ja lisada deklaratsioon eelmise arvestusperioodi kohta³).

Allkiri

Ettevõtet esindama volitatud allkirjutanu nimi ja ametikoht:

Kinnitan vandega käesoleva deklaratsiooni ja selle lisade õigsust.

.....(koht),(kuupäev)

Allkiri

¹ Määrab kindlaks liikmesriik vastavalt oma vajadustele.

² Juhatuse esimees, peadirektor vms.

³ Määratlus komisjoni soovitus 2003/361/EÜ lisa artikli 4 lõikes 2.

SELGITAV MÄRKUS

TÖÖTAJATE ARVU JA FINANTSNÄITAJATE ARVUTAMISEL
ARVESSE VÕETUD ETTEVÕTETE LIIKIDE KOHTA

I. ETTEVÕTETE LIIGID

VKEde määratlus¹ eristab kolme liiki ettevõtteid vastavalt nende suhetele teiste ettevõtetega kapitalis või hääleõigustes osalemise ja valitseva mõju rakendamise osas.²

1. liik: autonoomne ettevõtte

See on kindlasti kõige levinum ettevõtte liik. Liiki võib kohaldada kõigile ettevõtetele, mis ei kuulu kahe ülejäänud liigi alla (partnerettevõtte või seotud ettevõtte).

Taotlev ettevõtte on autonoomne, kui:

- tal ei ole üheski teises ettevõttes 25%³ või suuremat osalust,
- ta ei kuulu 25%³ ulatuses või suuremal määral ühelegi ettevõttele või asutusele ega ühiselt mitmele seotud ettevõttele või asutusele, välja arvatud mõned erandid,⁴
- ta ei koosta konsolideeritud aastaaruandeid ja teda ei arvestata konsolideeritud aastaaruandeid koostava ettevõtte aruannetes ning ta ei ole seega seotud ettevõtte.⁵

2. liik: partnerettevõtte

Selle liigi puhul on tegemist ettevõtetega, millel on teiste ettevõtetega olulised finantssuhted, ilma et üks ettevõtte rakendaks teise üle otset või kaudset kontrolli. Partnerettevõtted on ettevõtted, mis ei ole autonoomsed, kuid ei ole üksteisega seotud.

Taotlev ettevõtte on teise ettevõtte partner, kui:

- tal on teises ettevõttes osalus või hääleõigused 25% ulatuses või rohkem või on teisel ettevõttel taotlevas ettevõttes osalus või hääleõigused 25% ulatuses või rohkem,
- ettevõtte ei ole seotud ettevõtte allpool määratletud tähenduses, mis muu hulgas tähendab, et ühe hääleõigused teises ei ületa 50%,
- taotlev ettevõtte ei koosta teist ettevõtet hõlmavaid konsolideeritud aastaaruandeid ning teda ennast ei hõlma teise ettevõtte või sellega seotud ettevõtte koostatud konsolideeritud aastaaruanded.⁵

¹ Edaspidi käesolevas tekstis viitab „määratlus“ VKEde määratlust käsitleva komisjoni soovitus 2003/361/EÜ lisale.

² Määratluse artikkel 3.

³ Kapitalis või hääleõigustes; kohaldatakse suuremat määra. Nimetatud protsendimäärade tuleks lisada valdusettevõtjaga seotud iga ettevõtte osalus selles ettevõttes. (Määratluse artikli 3 lõige 2.)

⁴ Ettevõtte võib siiski lugeda autonoomseks ka juhul, kui kõnealuse 25% künnise saavutavad või ületavad järgmised investorid (tingimusel et nad ei ole seotud taotleva ettevõttega):

- a) avalikud investeerimisühingud, riskikapitaliühingud, korrapäraselt riskikapitaliinvesteeringutega tegelevad isikud või isikute rühmad, kes investeerivad kapitali noteerimata ettevõtetesse („äriinglid”), tingimusel et nende koguinvesteering samasse ettevõttesse ei ületa 1,25 miljonit eurot;
- b) ülikoolid või mittetulunduslikud uurimiskeskused;
- c) institutsioonilised investorid, sealhulgas regionaalarengu fondid;
- d) autonoomsed kohalikud omavalitsused, mille aastaeelarve on alla 10 miljoni euro ja kus on alla 5000 elaniku.

(Määratluse artikli 3 lõike 2 teine lõik.)

⁵ Kui ettevõtte registrijärgne asukoht on liikmesriigis, kes vastavalt nõukogu 13. juuni 1983. aasta seitsmendale direktiivile 83/349/EMÜ on sätestanud erandi selliste aruannete koostamise nõudest, peaks ettevõtte siiski eraldi kontrollima, kas ta ei vasta ühele või mitmele määratluse artikli 3 lõikes 3 ettenähtud tingimusele.

– Esineb ka harvu juhtumeid, kui ettevõtet võidakse pidada teise ettevõttega seotuks füüsilise isiku või ühiselt tegutsevate füüsiliste isikute rühma kaudu (määratluse artikli 3 lõige 3).

– Samas esineb väga harva ka ettevõtteid, kes koostavad konsolideeritud aastaaruandeid vabatahtlikult, ilma et nad oleksid seitsmenda direktiivi alusel selleks kohustatud. Sellisel juhul ei pruugi ettevõtte olla seotud ning ta võib pidada ennast partnerettevõtteks.

Tegemaks kindlaks, kas ettevõtte on seotud või mitte, tuleb kõigil neil kolmel juhul kontrollida, kas ettevõtte vastab mõnele määratluse artikli 3 lõikes 3 ettenähtud tingimusele, vajaduse korral füüsilise isiku või ühiselt tegutsevate füüsiliste isikute rühma kaudu.

3. liik: seotud ettevõtte

See liik vastab selliste ettevõtete majanduslikule olukorrale, kes hääleõiguste enamuse otsese või kaudse kontrolli kaudu (sh lepingute või teatud juhtudel füüsilistest isikutest aktsionäride kaudu) või ettevõtte üle valitseva mõju rakendamise võimaluse kaudu moodustavad kontserni. Niisugused juhud on harvemad kui kaks eelmist liiki.

Vältimaks ettevõtete tõlgendamisprobleeme, on komisjon selle ettevõtteliigi määratlemisel kasutanud paljude aastate jooksul kohaldatud konsolideeritud aastaaruandeid käsitleva nõukogu direktiivi 83/349/EMÜ⁶ artiklis 1 ettenähtud tingimusi, kui need on olnud määratluse seisukohalt sobivad.

Seega teab ettevõtte kohe, et ta on seotud, kui ta on kohustatud nimetatud direktiivi alusel koostama konsolideeritud aastaaruandeid või kui teda hõlmavad konsolideeritud aastaaruandeid koostama kohustatud ettevõtte aruanded.

Ainsad kaks juhtu – mis siiski ei esine kuigi sageli –, mil ettevõtet saab pidada seotuks, kuigi ta ei ole kohustatud koostama konsolideeritud aastaaruandeid, on kirjeldatud käesoleva selgitava märkuse 5. joonealuses märkuses. Neil juhtudel peaks ettevõtte kontrollima, kas ta vastab mõnele määrase artikli 3 lõikes 3 ettenähtud tingimusele.

II. TÖÖTAJATE ARV JA AASTA TÖÖÜHIKUD⁷

Töötajate arv vastab aasta tööühikute (ATÜ) arvule.

Keda loetakse töötajate hulka?

- Taotleva ettevõtte palgatöötajad,
- ettevõtte heaks töötavad isikud, kes alluvad ettevõttele ning loetakse töötajateks siseriikliku õiguse alusel,
- omanikud-tegevjuhid,
- ettevõtte korrapärase tegevuses osalevad partnerid, kes saavad ettevõttest rahalist kasu.

Töötajate hulka ei loeta praktikante ja üliõpilasi, kes on praktikandi- või kutseõppepingu alusel kutseoskusi omandamas.

Kuidas arvutatakse töötajate arv?

Üks ATÜ vastab ühele inimesele, kes töötas asjaomases ettevõttes või selle heaks täistööajaga kogu vaatlusaasta jooksul. Töötajate arvu väljendatakse ATÜdes.

Nende isikute töö, kes ei ole töötanud terve aasta, osalise tööajaga isikute töö, olenemata kestusest, ja hooajatöötajate töö võetakse arvesse ATÜ murdosadena.

Arvesse ei võeta sünnitus- ja raseduspuhkuse ega lapsehoolduspuhkuse perioodi.

⁶ Seitsmes nõukogu 13. juuni 1983. aasta direktiiv 83/349/EMÜ, mis põhineb asutamislepingu artikli 54 lõike 3 punktil g ja käsitleb konsolideeritud aastaaruandeid (EÜT L 193, 18.7.1983, lk 1), viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2001/65/EÜ (EÜT L 283, 27.10.2001, lk 28).

⁷ Määratluse artikkel 5.

DEKLARATSIOONI LISA
ARVUTUSED PARTNERETTEVÖTTE VÕI SEOTUD ETTEVÖTTE JAOKS

Vajadusel lisatavad lisad

- Lisa A, kui taotleval ettevõttel on vähemalt üks partnerettevõtte (pluss lisalehed)
- Lisa B, kui taotleval ettevõttel on vähemalt üks seotud ettevõtte (pluss lisalehed)

Arvutused partnerettevõtte või seotud ettevõtte jaoks¹ (vt selgitavat märkust)

Vaatlusperiood²:

	Töötajate arv (ATÜ)	Aastakäive*	Bilansimaht*
1. Taotleva ettevõtte või konsolideeritud aastaaruannete andmed ³ (kopeerida lisa B lahtri B(1) andmed ³)			
2. Kõikide partnerettevõtete (kui neid on) proportsionaalselt liidetud andmed ³ (kopeerida lisa A lahtri A andmed)			
3. Kõikide seotud ettevõtete (kui neid on) liidetud andmed ³ – kui need ei ole konsolideerimise teel hõlmatud reaga 1 (kopeerida lisa B lahtri B(2) andmed)			
Kokku			

* 1000 euro täpsusega.

¹ Määratluse artikli 6 lõiked 2 ja 3.

² Kõik andmed peavad käima viimase heakskiidetud arvestusperioodi kohta ja olema arvutatud aastapõhiselt. Äsja asutatud ettevõtete puhul, mille raamatupidamisaruandeid ei ole veel heaks kiidetud, tuleb võtta kohaldatavad andmed majandusaasta käigus heas usus koostatud hinnangulistest näitajatest (määratluse artikkel 4).

³ Ettevõtte andmed, sealhulgas töötajate arv, määratakse kindlaks ettevõtte raamatupidamisaruannete ja muude andmete või, kui neid on, ettevõtte konsolideeritud aastaaruannete põhjal või nende konsolideeritud aastaaruannete põhjal, millesse ettevõtte kuulub.

Reale „Kokku” kantud andmed tuleb kanda deklaratsiooni lahtrisse „Ettevõtte kategooria määramiseks kasutatud andmed”.

A LISA
Partnerettevõtted

Iga ettevõtte puhul, mille kohta on koostatud partnerlusleht (üks leht taotleva ettevõtte iga partnerettevõtte kohta ja seotud ettevõtete iga partnerettevõtte kohta, kelle andmed puuduvad seotud ettevõtte konsolideeritud aastaaruandes*), tuleb kanda partnerilahtri andmed allpool esitatud kokkuvõtlikku tabelisse:

Lahter A

Partnerettevõtte (nimi/tunnusandmed)	Töötajate arv (ATÜ)	Aastakäive*	Bilansimaht*
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
Kokku			

* 1000 euro täpsusega.

(vajadusel lisada lehti või laiendada käesolevat tabelit)

Meeldetuletus

Need andmed tulenevad proportsionaalsest arvutusest partnerluslehel iga otsese või kaudse partnerettevõtte kohta.

Tabeli reale „Kokku” kantud andmed tuleb kanda deklaratsiooni lisa tabelisse reale 2 (mis käsitleb partnerettevõtteid).

PARTNERLUSLEHT

1. Partnerettevõtte üksikasjalik identifitseerimine

Nimi või ärinimi

(Registrijärgse asukoha) aadress

Registrinumber / käibemaksukohustuslasena registreerimise number¹Peadirektori(te) nimed ja tiitlid²

2. Algandmed partnerettevõtte kohta

Vaatlusperiood

	Töötajate arv (ATÜ)	Aastakäive*	Bilansimaht*
Algandmed			

* 1000 euro täpsusega.

Meeldetuletus: need algandmed tuletatakse partnerettevõtte raamatupidamisaruandest ja muudest andmetest või konsolideeritud aastaaruannetest, kui neid on. Nendele lisatakse 100% partnerettevõttega seotud ettevõtete andmetest, välja arvatud juhul, kui nende andmeid on juba arvesse võetud partnerettevõtte konsolideeritud aastaaruandes.³ Vajaduse korral lisatakse seoseleht nende ettevõtete kohta, keda ei ole konsolideeritud aastaaruannetes arvestatud.

3. Proportsionaalne arvutus

- a) Märkida täpselt deklaratsiooni koostava ettevõtte (või seotud ettevõtte, kelle kaudu on suhe partnerettevõttega) osalus⁴ käesoleva lehe objektiks olevas partnerettevõttes:

.....

Märkida ka käesoleva lehe objektiks oleva partnerettevõtte osalus deklaratsiooni koostavas ettevõttes (või seotud ettevõttes):

.....

- b) Neist kahest osalusprotsendist suuremat tuleks kohaldada eelmise lahtrisse märgitud algandmete suhtes. Sellise proportsionaalse arvutuse tulemused tuleks esitada järgmises tabelis:

Partnerluslahter

Protsendimäär:	Töötajate arv (ATÜ)	Aastakäive*	Bilansimaht*
Proportsionaalsed tulemused			

* 1000 euro täpsusega.

Need andmed tuleks kanda A lisa lahtrisse A.

¹ Määrab kindlaks liikmesriik vastavalt oma vajadustele.

² Juhatuse esimees, peadirektor vms.

³ Määratluse artikli 6 lõike 3 esimene lõik.

⁴ Osalus kapitalis või hääleõigustes, olenevalt sellest, kumb on suurem. Sellele osalusele tuleb liita iga seotud ettevõtte osalus samas ettevõttes (määratluse artikli 3 lõike 2 esimene lõik).

B LISA
Seotud ettevõtted

A. TAOTLEVA ETTEVÕTTE SUHTES KOHALDATAVA JUHTUMI KINDLAKSMÄÄRAMINE:

- ☐ **Juhtum 1:** taotlev ettevõtte koostab konsolideeritud aastaaruande või on hõlmatud teise ettevõtte konsolideeritud aastaaruandes (lahter B(1)).
- ☐ **Juhtum 2:** taotlev ettevõtte või üks või mitu seotud ettevõtet ei koosta konsolideeritud aastaaruannet või ei ole hõlmatud konsolideeritud aastaaruandega (lahter B(2)).

NB! Taotleva ettevõttega seotud ettevõtete andmed tuletatakse nende raamatupidamisaruannetest ja muudest andmetest või konsolideeritud aastaaruannetest, kui neid on. Neile liidetakse proportsionaalselt selle seotud ettevõtte võimalike partnerettevõtete andmed, kes asuvad neist tootmisahelas vahetult ees- või tagapool, välja arvatud juhul, kui need on konsolideerimisel juba arvesse võetud.¹

B. ARVUTUSMEETODID IGAL JUHTUMIL:

Juhtumil 1: arvutuse aluseks on konsolideeritud aastaaruanne. Täita järgmine lahter B(1).

Lahter B(1)

	Töötajate arv (ATÜ)*	Aastakäive**	Bilansimaht**
Kokku			

* Kui konsolideeritud aastaaruandes puuduvad andmed töötajate arvu kohta, lisatakse selle arvutamisel asjaomase ettevõttega seotud ettevõtete andmed.

** 1000 euro täpsusega.

Eespool reale „Kokku” märgitud andmed tuleks kanda deklaratsiooni lisa oleva tabeli reale 1.

Konsolideerimisel arvesse võetud ettevõtete identifitseerimine

Seotud ettevõtte (nimi/tunnusandmed)	(Registrijärgse asukoha) aadress	Registrinumber / käibemaksukohustuslasena registreerimise number*	Peadirektori(te) nimed ja tiitlid**
A.			
B.			
C.			
D.			
E.			

* Määrab kindlaks liikmesriik vastavalt oma vajadustele.

** Juhatuses esimees, peadirektor vms.

NB! Sellise seotud ettevõtte partnerettevõtteid, mida ei ole juba arvesse võetud konsolideerimisel, koheldakse kui taotleva ettevõtte otseseid partnereid. Seega tuleks A lissas lisada nende andmed ja partnerlusleht.

Juhtumil 2: iga seotud ettevõtte kohta (k.a seosed teiste seotud ettevõtete kaudu) täita seoseleht ja lihtsalt liita kokku kõikide seotud ettevõtete aruanded, täites järgmise lahtri B(2).

¹ Määratluse artikli 6 lõike 3 teine lõik.

Lahter B(2)

Ettevõtte nr	Töötajate arv (ATÜ)	Aastakäive**	Bilansimaht**
1.*			
2.*			
3.*			
4.*			
5.*			
Kokku			

* Lisada üks seoseleht ettevõtte kohta.

** 1000 euro täpsusega.

Eespool oleva tabeli reale „Kokku” märgitud andmed tuleks kanda deklaratsiooni lisas oleva tabeli reale 3 (seotud ettevõtete kohta).

SEOSELEHT

(ainult seotud ettevõtete kohta, mida ei ole arvestatud konsolideerimisel lahtris B)

1. Ettevõtte üksikasjalik identifitseerimine

Nimi või ärinimi

(Registrijärgse asukoha) aadress

Registri number / käibemaksukohustuslasena registreerimise number¹Peadirektori(te) nimed ja tiitlid²

2. Andmed ettevõtte kohta

Vaatlusperiood

	Töötajate arv (ATÜ)	Aastakäive*	Bilansimaht*
Kokku			

* 1000 euro täpsusega.

Need andmed tuleks kanda lisa B lahtrisse B(2).

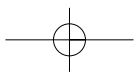
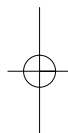
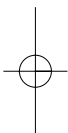
NB! Taotleva ettevõttega seotud ettevõtete andmed tuletatakse nende raamatupidamisaruannetest ja muudest andmetest või konsolideeritud aastaaruannetest, kui neid on. Neile liidetakse proportsionaalselt selle seotud ettevõtte võimalike partnerettevõtete andmed, kes asuvad neist tootmisahelas vahetult ees- või tagapool, välja arvatud juhul, kui need on konsolideerimisel juba arvesse võetud.³

Selliseid partnerettevõtteid koheldakse kui taotleva ettevõtte otseseid partnerettevõtteid. Seega tuleb lissasse A lisada nende andmed ja partnerlusleht.

¹ Määrab kindlaks liikmesriik vastavalt oma vajadustele.

² Juhatuse esimees, peadirektor vms.

³ Kui ettevõtte andmeid on konsolideeritud aastaaruandes arvestatud väiksemas protsendimääras kui artikli 6 lõikes 2 ettenähtud määr, tuleks kohaldada selles artiklis ettenähtud protsendimäära (määratluse artikli 6 lõike 3 teine lõik).

Meetmed määratluse kuritarvitamise vastu

Üks uue määratluse peaesmärkidest on tagada, et toetusi antakse ainult neile ettevõtetele, kes seda tõepoolest vajavad. Tähtis on rõhutada, et käesolev määratlus sisaldab mitut meetet möödahiilimiste vastu, mis on loodud selleks, et VKEde toetusprogrammidest tulenevad eelised oleksid kättesaadavad ainult tõelistele VKEdele. Sellest lähtuvalt ei tohi käesoleva teatmiku lihtsustatud lähenemist kasutada, et õigustada tehiskliku korporatiivset ülesehitust, mille eesmärgiks on määratluse kuritarvitamine.

Seega ei loeta näiteks ettevõtet, millel on kolm investorit, kellest igaüks omab 20% kõnealuse ettevõtte kapitalist või hääleõigustest, autonoomseks, vaid ettevõtete grupiga seotuks, juhul kui need kolm ettevõtet on omavahel otseselt või ühe või enama ettevõtte kaudu seotud (vt artikli 3 mõistet ja näidet lk 30).

Ettevõtetevahelisi suhteid füüsiliste isikute kaudu võetakse samuti ettevõtte andmete arvutamisel arvesse, kui:

- kõnealused ettevõtted on füüsilise isikuga seotud määratluse artikli 3 lõike 3 tähenduses,
- füüsilised isikud on aktiivsed samal turul või lähiturgudel (mõiste „lähiturg” määratluse kohta vt artikli 3 lõiget 3).